

PRESBITER

TARTALMUNKBÓL

- Presbiteri konferenciák Délvidéken és Erdélyben
 - Nemzetközi konferenciánkról (állásfoglalás)
 - Az egyházi választások elé
- Interneten: www.parokia.net

A MAGYAR REFORMÁTUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

XI. évfolyam 4. szám

BUDAPEST

2002. július-augusztus

Míg időnk van!

Galata 6,7-10.

Himnusz az élethez

Az Élet egyetlen esély – vedd komolyan
az Élet szépség – csodáld meg
az Élet boldogság – ízleld
az Élet álm – tedd valósággá
az Élet kihívás – fogadd el
az Élet kötelesség – teljesítsd
az Élet játék – játszd
az Élet érték – vigyázz rá
az Élet vagyon – használd fel
az Élet szeretet – add át magad
az Élet titok – fejtsd meg
az Élet ígéret – teljesítsd
az Élet szomorúság – győzd le
az Élet dal – énekel
az Élet küzdelem – harcold meg
az Élet kaland – vállald
az Élet jutalom – érdemeld ki
az Élet ... élet – éljed!

Kalkuttai Teréz Anya

Karl Barth szerint a keresztyén ember egyik kezében Isten Igéje van, a másikban pedig a napilap. Isten gyermekeként csak úgy élhetünk helyesen ezen a földön, ha a mindennapos dolgokon túl Isten Igéje vezet, és fordítva, csak akkor olvassuk helyesen Isten Igéjét, követjük az Ő szavát, ha ezt dolgaink közepette tesszük. A mostani idők eseményei – hacsak nem egy másik világban élt valaki – mindenkit fölzaklattak. Szívesen tennénk úgy, hogy bár a közéletben zajlanak a megrendítő események, mi a templom falai között, vagy otthon a magunk csendességében kinyitva a Bibliát, egy másik világba lépünk be, melynek a kintihez nincsen köze. Ez azonban helytelen! Az lenne az igazi, ha minket mindig is Isten Igéje tenne nyugtalanná, mert ahogy Kálvin mondja, az Ige ébreszt fel és vezet ki minket bűneink labirintusából!

A Galata levél idézett szakaszában többszörösen is *felkavaró az Ige*. Egyrészt egy súlyos konfliktust mutat be. Ennek lényege egyszerűsítve az, hogy egy kicsiny gyülekezet éppen csak ízeletgeti, mit jelent keresztyénnek lenni, Krisztust követni, amikor tévtanítók kezdik megigézni őket, azt sugallva, hogy a szabadság, amit Krisztusban kaptak, kevés, valamit hozzá kell még tenni. Mit kell hozzá tenni? A régi világot. Azzal lesz teljes a kör. Az apostol – aki fájdalommal szülte ezt a kis közösséget – azt látja, hogy az övéi szabadságból rabságba, evangéliumból törvényeskedésbe, hitből érdemekbe, isteni csodákból emberi küszködésbe, hálából dicsekvésbe, egyszóval szabad életből újra rabságra akarnak menni.

Fölkavartó ebbe belelátni, mert az Ige nem egy régi történetet idéz, hanem az ember szellemi valóságára tartozó mindenkori küzdelemről szól. Ez a küzdelem nem pusztán politikának, országos ügyeknek, emberi esélyeknek a kérdése. Amiről itt szó van, az a lelkünk maga. Akkor is, ha egyedül vagyunk, akkor is, ha sokan vannak velünk. Ez a küzdelem a lélek harca. Ez a kérdés örök kérdés: hálás megváltott élet vagy önmagával hiábavaló módon dicsekedő élet? S mindezt az az intelem tetézi: „Ne tévelyegjétek! Isten nem csúfoltatik meg, mert amit vet az ember, azt aratja is.”

Azért fölkavaró ez, mert az intő Igét („ne tévelyegjétek!”) kiegészíti egy mellékmondat is: „Isten nem csúfoltatik meg.” Szó szerint: az Istent nem lehet orránál fogva vezetni. Lehet, hogy a te orrodát meg lehet fogni, s téged lehet erre-arra húzni, ide-oda vonni. Isten azonban állhatatos. Ő nem fog letérni arról az útról, amelyiken eljött hozzád. Ő nem fog eltérni attól az igazságtól, amit Krisztusban kinyilatkoztatott.

Ezért van különös ereje annak a köznapi bölcsességnek is, hogy amit vet az ember, azt aratja is. Nem gondolhatja senki, hogy más lesz aratásának gyümölcse, mint amit vetett. Aki a testnek vet – Isten-ellenességet, öntörvényűséget, önistenítést, annak a gyümölcset fogja aratni: romlandóságot, pusztulást, semmit. Aki a hitnek vet, az a Léleknek vet, és megkapja a Lélek gyümölcset – s majd az örök életet.

Az intelem végén még egy megrendítő kifejezést olvasunk: „A jótéteményben pedig meg ne restüljünk, mert a maga idejében aratunk, ha el nem lankadunk. Annak okáért, míg időnk van, cselekedjünk jót mindenkivel...” Míg időnk van. Nos, ez a „míg időnk van” oly nyugtalanító. Meddig van időnk? Meddig lesz időnk? Elmúlt már? Mostmár lecsüggesztjük kezeinket, és azt mondjuk: Immár nem lehet jót tenni?! Elmúlt az ideje és szorongó szívvel számlálghatjuk, hogy mit mulasztottunk!? Mennyi jó lehetőséget vitatkoztunk el, aludtunk át? Elmulasztottuk a bőség idején az okos tartalékolást, s most szűk esztendőket következnek?

Az evangélium tágasabb összefüggésében az intelem nemcsak feddés, hanem buzdítás is. Az a görög szó, amit az apostol itt használ, nem időhatározó. Bár a legtöbb fordítás időhatározóként („míg”) adja vissza, itt egy hasonlító határozó áll. Mindenütt másutt úgy fordítják: „mint, amint”, „olyan, mint”, „akkora, mint”. Miért itt ez a különös szófordulat? Azért, mert az apostol egy fontos minőséget akar jelezni, s ezzel meggazdagodik az értelmezések köre is.

Lehetne így fordítani: Cselekedjünk jót, amint, mihelyest van időnk. Ez a legáltalános

(Folytatás a 2. oldalon)

(Folytatás a 1. oldalról)

sabb. Amikor eljön a cselekvés órája, én, aki már kész vagyok jól tenni, fölsímerve a lehetőséget, megragadom azt. Mintha azt mondaná: szerelmeseim, ne vezessen senki félre, és ti se próbáljátok meg az Istent félrevezetni! Ha itt az idő, ne habozzatok: tegyük a jót! Megvannak az eszközök, lelkünkben a cél, itt az idő, megteesszük, nem mulasztjuk el. Cselekedjünk jól, *amint van rá időnk*.

Lehet így is fordítani: cselekedjünk jól, *mivel van időnk*. Senki sem mondhatja, hogy neki tegnap nem volt, vagy ma már nincs, vagy holnap talán nem lesz egyetlen egy perce sem, hogy jól tenne. Ki mondhatná: az életem, a sorsom, a főnököm, a körülmények arra kényszerítenek, hogy napi huszonnégy órán keresztül rosszat tegyek, vagy ne tegyek semmit, közömbösködjek! Egyszer majd el kell számolni az elmulasztott perceket, az átszundikált órákat, az eltékozolt éveket. Vagy volt cél, volt eszköz, csak az akarat nem volt meg? Vagy az akarat is megvolt, de a kivételhez kellő erő nem volt meg? Vagy az is megvolt, de belekeveredett valami magyar sors-kötözöttség, és nem lett meg? Most azt mondja az Ige: *mivel van időd, s mivel azt nem vehetik el tőled, mivel szabad ember vagy, cselekedd a jót!*

Mindazáltal helytálló a megszokott fordítás: *amíg van időd*. Az apostol ezzel nem azt mondja – és ez igazán a megrendítő –, hogy ez az idő egyszer majd elfogy. Buzdításában nem fenyegetés van, hogy mivel fogy ez az idő, igyekezzünk, minden erővel törekedjünk, mert eljön az elszámolás ideje, az aratás, lezárulnak a lehetőségek, elveszik tőlünk az eszközöket, elpállik lelkünkben minden jó ügyünk, és akkor jaj nekünk. Nem, nem ezt jelenti a buzdítás! Ez nem fenyegető, hanem ébresztő kijelentés! *Az Ige nem az órával mért időt jelzi, hanem a minősített időt, az alkalmat*. Amíg van *alkalom*, cselekedjétek a jót! S máris emlékszünk Jézus szavára bethániai megkenetések, mikor a morgoló tanítványok megjegyzik, hogy kár volt elpazarolni a drága kenetet, el lehetett volna azt adni, s az árát a szegényeknek szétosztani. Erre mondja Jézus: *A szegények mindenkör veletek lesznek. Mindig lesz alkalmad*. Miből gondoljuk, hogy holnap nem lesz alkalom jól tenni, hogy holnap elvétezik a lehetőség, hogy vigasztaljunk, bátorítsunk, erősítsünk, hogy hűségesek legyünk, hogy elvégezzük kötelességünket, hogy bizonysgot tegyünk Istenről és dicsőítsük őt? Amíg alkalom van... s mindig van alkalom: a szeretetre, az öröme, a békességre, a békesség tűrésre, a szívességre, a jóságra, a hűségre, a szelídségre, a mérsékletességre, és „...az ilyenek ellen nincsen törvény...”, mert ezek a Lélek gyümölcsei. Ezek az Isten Szentlelkének vetése és aratása bennünk. Az „alkalom” Istentől adott lehetőség. Amíg ezt az Isten nem vonja meg tőled, cselekedd a jót. És hogyan és miért vonná meg? Ez Ővele együtt adatik. S amíg Isten jelen van az életünkben, addig lesz alkalom.

A jó dolgokkal úgy van, hogy az egyikből jön a másik. Egy lelkész kollegámmal beszélgettem nemrégiben. Hajlamos a csüggedésre, időnként vigasztalgatni kell. Próbáltam biztatni, mire mindjárt magyarázni kezdte: Nézd, hogyha én most elkezdek valamit, abból újabb meg újabb feladat lesz! Értjük ezt a nagy depresszióit, a félelmet attól, hogy egy jó dolog véghezviteléből következik a másik jó lehetősége? Bizony, ez így van! De ezt most ne depressziósan mondjuk, hanem reménykedő szívvel!! Ez az „*amíg*” nem úgy születik meg, hogy miután elterveztünk, megálmodtunk egy célt, megszereztük hozzá az eszközöket, azt mondjuk: Itt vagyunk, Uram, most már jöjjön hozzá az alkalom. Amíg jól teszünk, addig van a jóra idő. Amíg hűségesek vagyunk, addig van a helytállásra idő. Amíg szabadok vagyunk Krisztusban,

addig van a szabadságra idő. Amíg tiszták vagyunk, addig van itt a tisztaság ideje. Ez az Isten titka.

Ne tévesszen meg minket senki, még a saját lelkünk kételkedő hangja sem. Ne tévelygünk, még akkor sem, ha a világ másfelé indul, még akkor sem, ha Isten igazsága melől sokan elszaladnának!! Isten mindig azon az úton jön, amelyiken Krisztus jött, és mindig azon az úton vezet, amire Ő maga hívott minket. Isten jósága tegnap és holnap is ugyanaz a jóság. Volt-van-lesz idő jól tenni, s ezzel alkalmat teremteni a következő jóra. Adja meg Isten ezt a boldog, belső, szellemi látást, hogy valóban azt arassuk, amit hitünk szerint vetünk. Vessük a lelkieket, hogy arassuk annak gyümölcsét az örök életre.

Dr. B. Szabó István

Keletkezéstörténet

A Lukács írása szerinti evangélium

Lukács görög eredetű pogány családból származott. Az evangélium elején található köszöntése is görög szokást tükröz. Mindennek lelkiismeretesen végére járt és történetként megbízható, alapos munkát végzett. Lukács az Újszövetséget úgy mutatja be, mint az ószövetségi ígéretek beteljesülése. Az ószövetségi üdvtörténet központját Jeruzsálembe, a templomba helyezi. Ugyancsak itt mutatja be Jézus életének fontos eseményeit, az egyház születését.

Jézus Krisztusban teljesült be az ígért és ezt különböző módon mutatja be és igazolja az evangéliumban. A végső időkre kitekintve az egyház feladata a Szentlélek által végzett misszió. Egyes írástudók Lukács evangéliumát a Szentlélek evangéliumának nevezik.

Mint pogánykeresztény, evangéliumát a pogányokból lett keresztényeknek írja. Ez szolgál magyarázatul ahhoz, hogy nála hiányosak a zsidó törvények magyarázatai. Hangsúlyeltolódás vehető észre a Hegyi Beszéd ismertetésében, különösen érzékelhető e különbség Máté evangéliumával egybevetve, aki három önálló fejezetben foglalja össze az elhangzottakat. A pogányból lett kereszténynek jelentős része a zsidósággal és a zsinagógai közösséggel kapcsolatban voltak. Közülük sokan éppen a zsinagógában keresztült jutottak Krisztushoz. A kor jellemzője volt, hogy hosszú, véres háborús időszak után Augusztus császár létrehozta a Római Birodalmat és tartós békét, rendet teremtett. Ezért a pogány világban vallásos hódolattal, megváltóként ünnepezték. Lukács azonban a megígért Üdvözítő születését írja le a 2,1-14-ben, szembe állítva őt a császárral. A politikai hatalom hamis igényeit visszautasítva, azzal szembe állítva mutatja be a világnak azt, aki egyedül jogosult, hogy benne az ígéretek beteljesedjenek.

Jézust a szegények, a lenézettek, az etnikai, vallási okból diszkrimináltak, az Isten ellen vétkezők, a bűnösök Megváltójaként mutatja be. Evangéliumában tanúsítja, hogy Jézus az ókorban megvetett nők felé fordult. A férfiakon kívül evangéliumában gyakran megjeleníti a nőket. Bemutatja, hogy Jézus a férfiak mellett a nőket is elhívta, hogy kövessék. Jézus halálának és feltámadásának is nők voltak a tanúi. Lukácsot történetként szokás minősíteni. Munkásságát azonban a történelemírásról az evangélium hirdetése, az egyház építése és megszilárdítása is jellemezte. Elkötelezett hívók bizonyágtételeit dolgozta fel, rendszerezte és adta közre. Történetként forrásmunkákat használt fel. Az írott művek közül elsősorban Márk evangéliuma említhető. Máté evangéliumának arám nyelvű szövegét is ismerhette. Ezen kívül a „Beszéd forrás” (Quelle) néven ismert, de fenn nem maradt összeállítás is alapul szolgált munkájához. Felhasználta az élő szóban elhangzott elbeszéléseket. Többek között a Jeruzsálemben található Jakabtól, az Úr testvérétől és Máriától hallottakat. Legtöbbet Pétertől és Páltól hallhatott, akiket több missziói útjukra elkísért.

Máté a zsidókból lett keresztényeknek, Márk a Rómában élő keresztényeknek, Lukács pedig a pogány keresztényeknek mutatta be Jézust, mint a világ Üdvözítőjét. Lukács történeti alaposságát minősíti, hogy 18 olyan példázatot és hat olyan csodatételt írt le, amelyeket a többi evangélista nem említ meg. Munkáját dicséri néhány szép ének közreadása. Írását a szép kifejezések jellemzik. Gondolatai világos kifejtésben, jó irodalmi stílusban jelennek meg. Mondanivalójának központjában ez áll: „*az Ember Fia azért jött, hogy megkeresse és megtartsa az elveszettet*” (19,10).

Dr. Cseh Lajos

Az Ige körül

Tekintetével és fenyítésével

Zsidókhoz írt levél 12,1-11

A levél szerzője Jézus követését kemény, küzdelemmel teli útnak tekinti, amely katonás helytállást igényel. Ezért nem véletlen, hogy az Újszövetségben sehol másutt nem található katonai kifejezések (ellenállás, harc, akadályozás, tökélyre vitel stb.) használatával kívánja bemutatni Jézus küzdelmes követését. Jézus követése küzdőtéren való küzdelmes helytállást, harcra való felkészülést jelent. Minél mélyebb a hitélet, annál világosabban látható a harc a Sátán mesterkedésével szemben. Timótheusnak írja, hogy harcold meg a hit nemes harcát (1Tim 6,12). Élete végén saját útjáról úgy emlékszik meg az apostol: „ama nemes harcot megharcoltam, futásomat elvégeztem, a hitet megtartottam” (2Tim 4,7). Mit kell tennünk, hogy ebben a hitet megtartó küzdelemben eredményesek lehessünk, helyt tudjunk állni?

1. *Meg kell szabadulnunk mindentől, ami harcokésztségünket akadályozza vagy csökkenti.* Terheket hordozunk (1). A síkfutó példájával élve – írja –, tegyük le a ránk nehezedő terhet. Mindent le kell raknunk, amit feleslegesen felhalmoztunk! Nemcsak a zsírkészletünk képes felhalmozódni, de életünk tele van a futásban bennünket akadályozó terhekkkel. Ezeket felszedjük, megtartjuk és nem engedjük el. Csak nem bűn – érvelünk, gyakran magunk megnyugtatóra – egy-egy hozzánk nőtt szokásunk megtartása? Ezek ugyan nem bűnök, csak feleslegesen ránk rakódó terhek. Egy igazi – a céljig eljutni akaró – atléta nem engedheti meg, hogy a felesleg rajta maradjon. Miközben hagyjuk felesleg felhalmozását, nem gondolunk arra, hogy a küzdelemben akadályoz. Gyengül a harcokésztségünk. Hívó életünk nem kies ligeti pályán tett sétaút. Ismeretlen veszéllyel teli harcmezőn vezet át utunk. Ezért nem hordozhatunk semmi olyat, ami felesleges.

2. *Az akadályokat látva elcsüggedünk. A pálya más szakaszán elalélunk és elveszítjük éberségünket.* (3. vers) *Biztatásul szolgáljon, hogy lelkünkben ne csüggedjünk el, mert olyan Urunk van, aki győztesen ül az Atya jobbján.* Urunk a kemény küzdelemben győzött és megnyerte a háborút. Legyőzte a Sántát. Nincsen már felettünk uralma a halálnak. Mi viszont harcmezőn haladva csatában állunk és csatát veszíthetünk. A csatavesztés azonban ne vezessen senkit sem a csüggedéshez. A háborút nyert, a trónján ülő győztes Urunkhoz forduljunk, hogy erősítsen bennünket egyéni csatáinkban is. Ne engedjük, hogy a nagy hitető viselkedésével megtevésszen. Úgy tesz, viselkedik, mintha nem

a háborút veszítette volna el. Legyőzöttségét eltitkolja. Nem tud veszíteni.

3. *Álljatok ellen!* (4. vers) Katonai kifejezés, amely arra az esetre vonatkozik, amikor az ellenség támadásával szemben fel kell lépni. Álljál ellen! Lépjél fel az ellenséggel szemben! Vérig tartóan kell ellenállni, mert véresen komoly dologról van szó. Jézus követése nem hallelujázó, éneklő felvonulás. A követők mindegyikének megvan a maga csatája, amit naponta kell megvívnia. Egyéni harc. Minél mélyebb a hitélet, annál nagyobb a kísértés és annál kiélezettebb harcra kell számítani. A hívó életünk tehát harc, tusakodás. Vizsgáljuk meg, nem hígult-e fel a harcokésztségünk?

4. *Rá figyelve kell élnünk minden napunkban.* A másra figyelés elterel az Úrra figyeltől. A gépkocsi vezetése közben nem lehet ide-oda tekingetni, csak az útra, a forgalomra koncentrálni lehet vezetni. Mi harcmezőn, veszélyes pályán járunk. Az aknamezőt csak a bennünket tekintetével irányító Úrra figyelve találjuk meg. Csak Rá

figyelve lehet haladni, úton maradva célba jutni. Ráfigyelő, vagy tekingető életet élünk-e? Aki tekinget, konfliktusba kerül és csatát veszít. Aki Ráfigyel, azt orcája fényével irányítja.

5. Még ráfigyelésünk sem mindig elegendő a célba tartó haladáshoz. *A hitünk célba juttatása érdekében Urunk kénytelen a nevelés más eszközét is alkalmazni.* Fenyít, büntet, hogy célba juttasson. Nem elkövetett vétkeink miatt fenyít bennünket. A Sátán azt a logikát igyekszik elültetni a szívünkbe: biztos valamiben engedetlen voltál és azért büntet az Úr. Az biztos, hogy engedetlen voltam, de az nem, hogy azért büntet. Azért büntet, mert fia vagy és célba szeretne vinni. Nem akarja, hogy elveszélj és feladd a küzdelmet. Azt akarja, hogy végig és a végig álljál ellen mindennel szemben, ami eltántorít Tőle. A gyermekkorunk atyai büntetésére évtizedekkel később is vissza szoktunk emlékezni. Készek lennénk gondolatban megcsókolni a bennünket büntetőt kezét. Apám ezért vagy azért fenyített meg. Áldott legyen a keze! A fattyút (a törvénytelen gyereket, akik nem tartoznak a fiak közé) nem fenyítik, csak a fiakat! Ha fenyít, tudhatod, hogy a fiak jogával tüntetett ki. A célba juttatáshoz sokféle eszközt tud felhasználni. Be akar a célba juttatni, mert Ő a hitnek a bevégzője, befejezője is. Bevégzője, tökélyre vivője hitünknek. Nem azért fenyít, mert nem szeret, hanem azért, mert nem szeretné, ha nem érnék célba. Fenyítésében aggódó szeretete sugárzik.

Dr. Cs. L.

Makkai László gondolataiból

Mi „világiak” követeljük, hogy tanítsanak arra, hogyan olvassuk a Bibliát, mi forr a keresztény világ új nagy reformációjának mélyén; igenis, legyen a „világiaknak” is teológiája, hogy végre teljes joggal töröljük le magunkról ennek a csúf szónak a szégyenét.

Kérjünk könyveket, jól érthetően, könnyen megírt bevezetéseket a bibliatudományba, kommentárokat a Szentírás egyes könyveihez, amilyen a külföldi gyülekezetekben közkézen forognak, a bibliai helyeket mutató és összevető konkordanciát, bibliai szótárt. Nem igaz, hogy nincs rá pénz. A férfi- és nőszövetségek majd előteremtik. Folyóiratunknak éppen ebben a számában ismertetjük a hollandiai egyház munkáját a gyülekezeti tagok képzése terén. A levelező tanfolyamok módszerével mi is elérhetnők, hogy olcsón és aránylag könnyen jussunk azoknak az ismereteknek a birtokába, melyek nélkül gyülekezeti munkát végezni nagyon nehéz. El kell jönnie annak az időnek, hogy gondnoknak, presbiternek majd olyanokat választunk, akik elvégezték ezeket a tanfolyamokat, s akik az ezerfelé elfoglalt, szétforgácsolt lelképásztor mellett lelki vezetői is lesznek a megelevenedő gyülekezeti életnek.

PRESBITER

a Magyar Református Presbiteri Szövetség hivatalos időszaki kiadványa. Megjelenik ez évben hat alkalommal. A szerkesztőbizottság tagjai: Dr. Bodolay Géza, Dr. Ritoók Zsigmond, Hegyi-Füstös István, Dr. Papp Vilmos, Dr. Cseh Lajos, Kövespataki László, Mikó László, Pintér Mihály. Felelős szerkesztő és képszerkesztő: Dr. Békefy Lajos. Felelős kiadó: D. h. c. Szabó Dániel. Tördelés: Heckmann Tamás. Szerkesztőség: Magyar Református Presbiteri Szövetség Irodája, 1092 Bp., Ráday u. 28. Tel.: 476-3211. A lap a fenti címen írásban vagy telefonon is megrendelhető. Az egyéni előfizetési díj belsőre évi 600 Ft, külföldre (a velünk határos országokba) 1600 Ft, Európa és a tengerentúl más országaiba 20\$. Az előfizetési díj csekken fizethető: „Magyar Református Presbiteri Szövetség”, Budapest; személyesen is befizethető Szövetségünk Irodájában. Lapunk fenntartását szolgáló adományait is köszönettel fogadjuk a Kárpát-medence református gyülekezetei és presbitériumai nevében! Készült a Szászország Kft. nyomdájában. Felelős vezető: Vas Ágota. Kéziratot nem őrzünk meg és nem küldünk vissza!

Internet cím: www.parokia.net

A megjelent cikkek nem feltétlenül egyeznek meg a szerkesztőbizottság véleményével! Egy példány ára: 100 Ft

BÁCSKAI PRESBITERI TALÁLKOZÓ

Család – Gyülekezet – Isten Országá

A találkozó résztvevői

A szabadkai egyházközség volt vendéglátó házigazdája az évenként megrendezésre kerülő bácskai presbiter-konferenciának, amire idén a szokottnál is bensőségebb hangulatban, június 1-én került sor. Az alkalmat kora délelőtt *Csete-Szemesi István* püspök köszöntéssel nyitotta meg. A megjelenteket meleg szavakkal üdvözölte *Réti Katalin* szabadkai lelkész és *Póth Péter* országos gondnok. *Botos Elemér* esperes tartotta a reggeli áhítatot.

Az egybegyűlt gondnokok, gondnoknők, presbiterok és lelkészek Szentlélektől indítatva, előítéleteiket és vádaskodásaikat igyekeztek a templomon kívül hagyni. Hála az Úrnak, eredményesen. Ez még nem jelenti azt, hogy a mulasztások vagy a hűtlen sáfárkodás egy csapásra megszűnt volna a Bácskai Egyházmegyében. Ennek ellenére a presbiterok nagy többségében pozitív változás ment végbe és ezt az elmúlt évek küszködései érlelték meg a szívekben.

A vitakozást felváltotta a jövődő Istene iránti még odaadóbb bizalom, és a Jézus Krisztusban való együvé tartozás reménye, ami reánk, magyarokra annyira reánk fér. A panaszok is csendesültek, nem mintha nem lenne okunk panaszra, hiszen még olyan sok minden hiányzik és sok minden nincs még rendbe téve, de mennyei Atyánk jól tudja, hogy mire és mikor van szükségünk. A mu-

lasztást elkövetőkkel szemben a fegyelmi bizottságok indítanak eljárást, így vádaskodásokra sem került sor a felszólalásokban. A Szentlélek reflektorfényében derül ki, hogy kivétel nélkül mindnyájan bűnösök vagyunk, de ennek tudatában, a Lélektől vezetve nem hunyhatunk szemet

kritikátlanul az egyházzal szemben elkövetett hűtlenség láttán, mivel az egyház, a gyülekezet Krisztus teste, s ebben a testben letünk egy családdá.

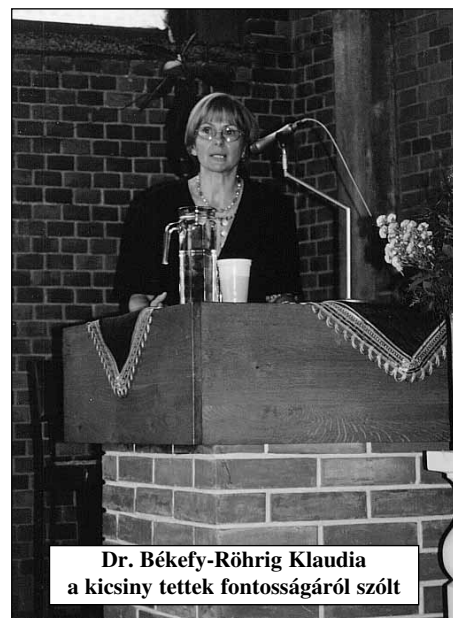
„Az erős nemzet titka az erős család. Az erős egyház titka pedig az erős hitű presbiter és gyülekezeti tag” – kezdte előadását dr. Békefy Lajos lelképásztor, felelős egyházi szerkesztő, aki feleségével, dr. Békefy-Röhrig Klaudia lelkészével együtt volt a konferencia előadója. A jelenlevőkön úrrá lett bensőséges, családi hangulatért Urunk után nekik vagyunk hálások. Belőlük türelem, krisztusi szeretet áradt az egybegyűltekre. A szerkesztő úr előadásában a presbiterok feladatairól szolt a gyülekezet családi-asításának folyamatában. A lelkész – aki nek edesapja, Röhrig G. Gyula négy évtizeden át Verbászcon volt lelkész – közölünk való, s a pirosi gyülekezetben és a közegyházban végzett pásztori munkájával jó emlékeket hagyott sokak szívében. Most a „mustármagok”, a kicsiny tettek fontosságáról szolt Isten Országá építésében.

„Ahol Isten jelen van, ott tüzet rak a Szentlélek a lelkekben. Emellett az emberek felengetnek. Mindennek legkisebb kerete a család, annak meghittsége, melege az, amit át kell tudnunk vinni a nagy családra, a gyülekezetre, de jó esetben ez kölcsönösen működik. Megtalálni az utat a családi közösségtől

a gyülekezetig, a házi áhítattól az istentiszteletig, a házi összejövetelektől a nagyobb egyházi konferenciákig ilyen lelkiséggel – ez a feladata az egyetemes papság elve értelmében mindnyájunknak. A család nem attól erős, hogy tekintélye, gazdagsága, sikere van. Ne csak földi vagyont hagyjunk hátra gyermekeinknek örökségül, hanem hitet, imádságos életet. Az igazi család ott kezdődik, ahol az egyetlen igazi tekintély maga a Jézus Krisztus Atyja – a Lélek közöltetése és közössége révén” – hallhattuk vendég-előadónk sok példával illusztrált tanítását.

Valóban megérett az idő arra, hogy egyházunkat (is) áthassa a családiasság szentháromságos melege, amelyben igazán ott-hon érezzük magunkat, s egyetlen tekintély előtt hajtunk boldogan fejet – a Szentháromság Isten előtt. Ez a létforma gyökerestől megváltoztathatja megújulást annyira óhajtó egyházunkat!

Szedlár Rudolf
Csantavér

Dr. Békefy-Röhrig Klaudia
a kicsiny tettek fontosságáról szolt

A Dunamelléki Egyházkerület Missziói Bizottságának

2001. január 19-én megtartott konferenciáján alakult meg a Presbiteri Szekció 19 fővel, Mikó László, a Presbiteri Szövetség missziói titkára vezetésével. A kidolgozott programterv szerint a szekció kéthavonta tartotta üléseit.

Az ülések tematikája a gyülekezetek presbiterait, presbitérimait érintő ébresztő és gyülekezetépítő konkrét missziói feladatok voltak, valamint a körzeti, az országos és a kárpát-medencei presbiteri rendezvények tovább gondolása, elemzése, elmélyítése.

Az együttlétek konkrét témái:

• *Éljük meg a missziót!*

Váljon a gyülekezet családdá – a család gyülekezetté.

Gyülekezeti missziói munkaterv összeállításának főbb szempontjai.

Hogyan válhat a presbiter gyülekezete misszionáriusává?

A személyes bizonyoságtétel (helyzetgyakorlatok).

• *Különböző tematikájú szimpóziumok, konferenciák, csendesnapok híradásai, beszámolók, tapasztalatok hasznosítása.* (PMTI programajánlatai és rendezvényei, Evangéliumi média-hírek, video-programok és kazetták ajánlása stb.)

• *Himélyítő és gyülekezetépítő könyvjúdonaságok ismertetése, és hasznosítása* (Presbiteri füzetek és egyéb evangéliumi könyvek ajánlása)

• *A presbiterképzés kérdései és segédletei*

• *Körzetgondozás, családlátogatás, beszélgetős bibliaórák* (segédletek, vázlatok, javaslatok)

Az együttlétek áhítattal kezdődtek és imaközösséggel fejeződtek be, építő és hasznos közösségi alkalmaznak ítéltetők.

Mikó László szekcióvezető

A presbiterok feladatai a gyülekezet építésében (I.)

A gyülekezet családisítása

Bevezető gondolatok

Előadásom felépítése:

- néhány bibliai példa
- egy feledésbe merült eredeti református gondolatkör időszerűsége és alkalmazása
- elmélyülést segítő néhány kérdés.

Az erős nemzet titka az erős család (A. Lincoln). Az erős egyház titka az erős gyülekezet. A befogadó, vonzó egyház titka a befogadó, vonzó, családis gyülekezet.

A katedrálisok kora lejárt, eljött a *kisközösségek* világa. A lelki kiszáradás, kiégettség korszakában (R. Lifton) egy maréknyi remény, kortynyi víz, amaz szép híves patak, amelyre kívánczunk: a gyülekezet. S éppen ma, amikor a családok egyre inkább veszítik el funkciójukat, nem tudnak azzá lenni, amivé lenniük kellene, a még emberi léptékű gyülekezeti közösség, ha jól működik, átválthat és teljesíthet valamit a család funkciójából.

Az otthonteremtés szolgálatába kell belépniük a presbiteroknak, megtalálniuk helyüket ebben a nagy *helyettesítő szerepben*, ami szép és páratlan magyar nyelvünk találmányosága szerint *a háztól vezet át az egyházhoz, a szent egyházhoz, az anya-szent-egyházhoz*. Más szóval: *a vérszövetségtől a kegyelmi szövetségig, a testi-rokoni kötelekeztől a Lélek-kötelekeig, az időleges rokonságtól az örök testvéri kapcsolatokig. Ezt az utat lehet és kell is megtenni presbiter testvéreimnek, hogy a gyülekezet családisításának szent munkájában valóban megtegyék azt, ami rajtuk áll.*

1. Néhány bibliai példa

Márk 3,31-35. és a párhuzamos helyek (lapozzuk fel! Továbbá: Máté 12,46-50; Luk 8,19-21). *Jézus új családja*, ahol a kötelék valóban lelki: akik hallgatják Isten beszédét, cselekszik Isten akaratát – azaz: Neki engedelmeskednek, az Ő akaratát ételük és italuk, szükségletük, mértékük! *A jézusi családmódellemel:* a közös együttléti élménye; közös Istenre-figyelés; közös cselekvése a hallottaknak; közös engedelmisség. Közös a hit, közös az erkölcsi gyakorlat, közősek az értékek (Isten a csúcson!) és a célok! (Isten megdicsőítése, akaratának cselekvése). A közös fontos, mert egymást támogatják, segítik, erősítik ezáltal. Ez eredetileg a család összerepe is! De ezt nem valamilyen háznál mondta Urunk, hanem a zsinagógában, mintegy jelezve azt, hogy a *szenthely az új rokonság, a mennyei család otthona*. Tehát itt is egyfajta kivonulás, szent exodus végeredményét látjuk. Ahogy Ábrahámnak el kellett hagyni házát, rokonait, hogy a hívők atyja legyen, ahogyan Izráel fiainak ki kellett vonulniuk Egyiptomból, hogy megépítsék majd a szent helyet, úgy vonult ki Jézus is a családi körből, s emelte át új helyszínre és örökkévaló távlatokba a családot, s tette meg valójában a gyülekezetet családdá. Aztán később, Jézus feltámadása után, amikor az első gyülekezetek alakultak, még egyszer visszavándorolt az egyház a családi környezetbe, hiszen házanként alakultak keresztyén közösségek, házi gyülekezetek, de ez a folyamatnak egy rövidebb része volt (a domus és az ekklesia időleges egybeesése). Így védtek ki az üldözéseket, mint annyszor a történelem alatt (még az elmúlt ötven évben is volt ez így!).

1Kor 16,19-20 – Akvila és Priszka házi gyülekezete – a befogadó családban Pál is otthon volt.

ApCsel 10 - Kornéliusz egész háza népével megkeresztelkedett.

ApCsel 16,13 – Lídia, a báborkereskedő szintén – Ezek a helyeken mintegy a *Lélek által, Krisztus megismerése, befogadása által megemelkedett, áthelyeződött egy másfajta síkba a család*, új belső arculatot kapott, rájuk rajzolódt, kitükröződött közösségükön Krisztus képe. A *Krisztus-arcú család* jelent meg, a család mint gyülekezet. Az élő imago Christi = az élő Krisztus-arc megjelenése tette a családot Jézus gyülekezetévé, a gyülekezetet Jézus családjává.

A csúcst a jeruzsálemi gyülekezet jelenti, amikor a házból ismét visszatartaltak az egyházba, a templomba, s ott éltek meg új testvériségüket, lelki rokonságukat. Valójában ez a *jeruzsálemi gyülekezeti családmódellem* az, amit igazán követendőnek és példaeértékűnek tartathatunk. Ez valószínűleg meg a sok tekintetben még ma is előttünk álló apostoli intést, buzdítást: „*Ti magatok is mint élő kövek, épüljétek fel lelki házzá, szent papsággá, hogy lelki áldozatokkal áldozzatok, amelyek kedvesek Istennek a Jézus Krisztus által*” – 1Pét 2,5. A lelki ház = pneumatikus oikos, *pneumatikus ház*, otthon, család. Tehát maga a Lélek a belső összetartó ereje, kovásza. Ma is ez a kérdés: Van-e a gyülekezetnek lelki illata, lelki légköre, Szentlélek szerinti atmoszférája? Ehhez pedig mindaz hozzátartozik, amiről a Jézus igazi rokonairól szóló evangéliumi helyek, valamint a jeruzsálemi gyülekezetről szóló ApCsel tudósítás szól. Tanulmányozzák presbiter testvéreim ezeket az Igéket, beszéljessenek róla saját gyülekezetükben, mit is kellene tenni ezért nálunk?

2. Egy feledésbe merült eredeti református gondolat időszerűsége presbiterok számára

Reformátor atyáinknak és a Heidelbergi Káténak (31. kérdés-felelet) drága tanítása a *Jézus Krisztus hármastiszteletéről* szóló megfogalmazás. Ebből komoly és időszerű megbízatások származnak a presbiterok gyülekezeti szolgálatára, a gyülekezet családisítására, az új család, a lelki család kialakítására nézve. Melyek tehát ezek?

Az *Atya rendelte és Szentlélekkel felkent Krisztust legfőbb próféta- és tanítónk*kká. A törvényt és az evangéliumot hitelesen jelentette meg, töltötte be. A jövőnd dolgokat megjelenteni: a presbiterok az Ige olvasásával nem jósolnak, hanem Jézus Lelke által szólnak az igazságot (Jézus meghalt és feltámadott érettünk, él és könyörög érettünk az Atya trónusa előtt), szólnak a bűnről (még mindig sokan nem hisznek), az ítéletről (e világ fejedelme már megítéltetett) – Ján 16,9kk. Ebben a világkorszakban élünk. Felelős beszéd, tudják, mit beszélnek! Részesedés Jézus tanítói és prófétai tisztében. Minthogy munkatársai vagyunk!

*Egyetlenegy főpapunk*kká – főpapként önkéntes áldozatra adta magát – közbenjár, jószolgálatot végez érettünk – imádkozik. Tudatos engedelmisség jellemzi. Ebből következik a presbiterekre nézve az egyetemes vagy általános papság elve, minden hívő pap. Áldozatoság – közbenjárás – jószolgálatok – imádkozás másokért. Ez a részesedés Jézus főpapi tisztségében.

Jézus Krisztus örökkévaló királyunk – királyként egyházát Igéjével és Lelkével kormányozza, oltalmazza és megtartja. A lelki kormányzás más, mint a világi. Közvetlenül az Ige és Lélek által történik, közvetve a presbiterok, lelkészek, diakónusok által. Vezetni, mint pásztor, védeni, mint harcos, a Lélek kardjával. Nem uralkodni, hanem Jézus Krisztus uralmát elfogadni, igenelni és ennek befolyása alá vonni családot, gyülekezetet, legfőképpen magunkat!

3. Néhány kérdés önmagunkhoz

1. Megtettem-e, megteszem-e rendszeresen az utat házamtól egyházamig, a vérszövetségtől a kegyelmi szövetségig, a rokonitesti kötelekeztől a Szentlélek-kötelekeig?

2. Megtaláltam-e helyemet Jézus új családjában, a gyülekezetben? Köt-e az új, vagy köt még a régi? Családtagnak érzem már magamat a gyülekezetben? Mit kell tennem még ezért?

3. Részesedem-e Jézus Krisztus hármastiszteletéből? Szólom-e az Ige igazságát a magam vélt igaza helyett? (prófétai tiszt)

4. Közbenjárok-e valakinél vagy valakiért? Vállalok-e áldozatot, jószolgálatot, imádságot másokért? (papi tiszt)

5. Tudom-e Lélek szerint, az Igével tanácsolni, vezetni, védelmezni a rám bízottakat? (királyi tiszt).

Dr. Békefy Lajos PhD

(Elhangzott a Bácskai Presbiteri Konferencián, 2002. jún. 1., Szabadka)

Csoda Jankafalván!

Hámné, Veress Etelka tanítónő,
presbiter leányával

Jankafalva (régi nevén Nagyjanka) Bi-hardioszeg szomszédja Nagyvárad irányában öt kilométerre az országhatár romániai oldalán. E tájon több református püspök is született. Három Diószegit adott Debrecennek és egy Tófeus Dobos Mihályt Erdélynek. Az ő idejében – a XVII. század végefelé – pusztította el a falut is, a templomot is egy török-tatár csapat.

Jankafalvának több, mint háromszáz éven át nem volt temploma! Ma már van! Isten szemképrázta csodát tett egy idős presbiter asszony által.

Hámné, Veress Etelka ny. tanítónő már 74 éves és özvegy volt 1996-ban, amikor kijelentette: még életében templomot akar látni Jankafalván. (A 400 lelkes faluban 180 reformátusról tudtak.) Most 80 éves, és a templom áll! Felszentelésének tervezett napja: 2002. augusztus 24. Bertalan nap. A világ és az erdélyi reformátusság

gyásznapja: örömnappal. A merész álom akkor kezdett valósággá válni, amikor a község egyik gazdálkodója, Papp József, beltelkéből 10 ár területet felajánlott a templomépítés céljára a falu közepén. (Pont ezen a helyen állott a 300 évvel ezelőtt elpusztított templom is.) Gellért Gyula érmelléki esperes is pártfogolta a tervet. Levelek tömege ment erre-arra. Adományok érkeztek innen-onnan. (Pl. magyarországi SDG-szeniorok, a kelenföldi egyházközösség nőszövetsége, holland atyafiak és sokan mások.) Ámde főleg a helybelieknek kellett szorgoskodniuk. A tanítónéni kiadta a „parancsot”, s mindenki tudta, mi a teendője. A falu másvallású fele is a munkába állt.

Már itt szolgál egy fél munkaidős segédlelkész. A templomszentelés után kezdődik a parókia építés. Ma már nem 180 a reformátusok száma. Kettőszáz felett vannak!

Áldottak a templomépítők! Ők alapozták meg a jövőt!

P. V.

A 3. Magyar Keresztény internet konferencia

május 11-én került megrendezésre a Magyar Keresztény Internet Egyesület rendezésében, az Evangélikus Teológia épületében. Az 1998-ban elkezdett konferenciasorozat célja az, hogy a keresztyén (keresztény) egyházakban segítse a feltételeket megteremteni ahhoz, hogy az internet útján felépített kapcsolatok méltó szerepet kapjanak az egyházak, gyülekezetek életében olyan társadalmi környezetben, amelyben az információ, a tudás vezető szerepre tört, és amelyben a kommunikáció súlya minden eddigi mértéket felülmúl.

A résztvevők többsége laikus, vallását gyakorló ember volt, aki valamilyen módon vonzódik a kommunikáció különféle formáihoz és a média lehetőségei között különösen fontosnak tartja az internetet. A konferencia teljesen ökumenikus jellegű volt, a római katolikus, református, evangélikus, baptista résztvevők közül senki sem próbált éreztetni valamiféle felekezeti dominanciát. Az egyesület elnöksége is ökumenikus, elnöke evangélikus (Bogdányi Gábor), alelnöke katolikus (Pásztor Miklós), elnökségi tagjai református és katolikus vallásúak.

A hitbéli elkötelezettségükről is bizonyosságot tevő meghívott előadók között Varga Csaba, a Stratégiakutató Intézet (református) igazgatója arra a kérdésre keresett

választ, hol van a helye az egyházaknak a jövő tudástársadalmában? Hangsúlyozta a társadalom igényét az intelligens kommunikációra és azt, hogy ebből az egyházak sem maradhatnak ki. Kitűnő előadásában kifejtette azt a véleményét, hogy az internet használata a társadalom legkülönbözőbb területén új „szuperparadigma” megjelenéséhez vezet, az információs társadalom előbb tudásalapúvá, majd tudatalapúvá válik, az egyházak szerepe ebben döntő lesz.

Pásztor Miklós és Pető Gábor a Magyar Keresztény Portált mutatta meg, azt a webhelyet, ahonnan – céljuk szerint – minden keresztyén/keresztény honlap elérhető lesz.

Rendkívül lebilincselő előadást tartott Lukács László atya, a Tömegtájékoztató Pápai Tanácsának munkatársa arról, hogy a katolikus egyház, illetve a Vatikán hogyan kezeli az egyház és a média, különösen az internet viszonyát. A II. Vatikáni Zsinat 12 tárgyalási témája közül egy a média és a kommunikáció szerepét taglalta, aminek eredményeként 1964-ben megalakult a Tömegkommunikáció Pápai Tanácsa is. Idén a Vatikán két fontos kiadványt jelentetett meg. Az egyik címe „Az Egyház és az internet”, a másiké „Etika az interneten”. Hangsúlyozta, hogy az internet nem

pótolhatja a személyes részvételt, a kommunikációt, és elítélte azt az ismeretlen eredetű kezdeményezést, amely gyónást kívánt bevezetni az interneten keresztül.

Végül az Egyesület Elnöksége és a Harmat Kiadó igazgatója bemutatta azt a közös erővel készített könyvet, amelyet a Harmat Kiadó fog a közeljövőben megjelentetni „A templom egere – internetről lelkipásztoroknak” címmel. A Széchenyi terv keretében, pályázaton elnyert összeg felhasználásával a kiadó ezt rendkívül kedvezményesen kívánja a történelmi egyházak érdeklődő lelkészei rendelkezésére bocsátani, de természetesen megvásárolhatják laikusok is.

A konferencia tanulságait három pontban foglalom össze:

1. A társadalom életét mind jobban áthatja az internet használata, annak előnyei, és ebből az egyházak sem maradhatnak ki.

2. Az internet nem helyettesítheti a gyülekezetek életében való személyes részvételt, sőt inkább azt kell vonzóvá tennie.

3. A Presbiteri Szövetségnek is kell foglalkoznia a témával, hogy a lelkipásztorok ne maradjanak egyedül abban, hogy az internetet a gyülekezetek javára fordítsák.

Egyébként a konferencián reformátusokról számos presbiter is részt vett.

Dr. Szilágyi Sándor

Zilahi egyházmegye presbiterkonferenciája

Bár Zilah – Wesselényi Miklós városa – az egyházmegye legnagyobb eklézsiája, de az évenkénti presbiterkonferencia „vándorgyűlés” formájában szerveződik. Ez esztendőben június 22-én a szilágygörcsóni 200 lelkes eklézsia adott otthont egy napra az egyházmegye presbitereinek. Húsz egyházközségből jöttek össze. Itt valóban lehetett érezni azt a biblikus légkört, melyet a 134. zsoltár fejez ki: „Úrnak szolgálai mindnyájan, áldjátok az Urat vígan!” Ugyanis a *presbiternap nem panasznapi volt, mégcsak nem is ötletbörze, távolról sem valamiféle „kikapcsolódás”, hanem a jövőendő építése.*

Örvendztető volt a fennálló ének: „Nagy vagy te Isten, nagy a te hatalmad...”. A budapesti vendéglelkész – kinek füle „finomkodó”, szinte sutogó énekléshez szokott – a diadalmasan hangzó ének hallatán megkérte a gyülekezetet, hogy énekelje el még egyszer. (Megjegyezte, hogy ha Józsué az itteni presbiterekkel indult volna hont foglalni, akkor elég lett volna Jerikó városát egyszer is megkerülni, hogy énekiüktől a falak leomoljanak...) Az egész presbiteri nap valamiféleképpen honfoglalásról és honmegtartásról szól.

Örvendztető tény, hogy egy 200 lelkes kis eklézsia a legnagyobb és legnehezebb dologidőben is 100 vendéget fogad örömmel, lakodalmasan. *Hogy Róbert helyi lelkész és presbiterei, s azok családtagjai fáradhatatlanul térültek-fordultak. Mindenkit megörvendztető tény, hogy Molnár Kálmán esperes a presbiterkonferencia kedvéért hagyta el a szilágyosomyói kórházat, melynek két héten át lakója volt. Örvendztető beszámolókat hangoztak el. Felszentelésre készen áll a kis cigányi templom, a zilah-ligetvárosi lakótelepi nagy templom. Tető alatt áll a szilágyballai kétemeletes gyülekezeti ház. Viszont közös fájdalom a zilahi ősi Wesselényi kolégium visszaállamosítása. Mivel azonban a mai szilágyaságiak nem meghunyászkodó jobbágyok, még kevésbé magánjólétükért némán tűrő, közsérelmeket elhallgató polgárok, világgá kiáltják a vallásszabadságot csorbító jogtalanságokat. Még Strassbourgan is megtanulják Zilah nevét...*

A presbiternap fő témája: „A református keresztyén politikai felelőssége, a presbiter közéleti szerepe.” A Szentírás üzenete szerint a hétköznapi, kocsmás acsarkodás nem érdemli meg a politika nevét. Valódi politikát csak az tud folytatni, aki vallja és teljesíti a főparancsot: „Szeresd az Urat, a te Istenedet teljes szívedből, és szeresd felebarátodat, mint magadat.”

A zilahi egyházmegye nagyjából azonos a „Tövishát” nevű tájegységgel. A Szilágy-, a

Zilah- és a Szamos folyók által határolt területtel. Itt a presbiter-szövetségnek nemcsak egyházmegyei, területi szervezete alakul, hanem kiskörzetek is jönnek létre a jobb kapcsolattartás érdekében.

A vendéglelkész e hétvégén négy gyülekezetben szolgált: Szilágycseh, Menyő, Szilágygörcsön és Szilágyballa. Ez a táj a hajdani Wesselényi birodalom része. A Wesselényiek sok nagynevű kurátort adtak egyházunknak. Ők bőkezűen gondoskodtak a templomokról. Asszonyaik még teológiai műveket is írtak. Lelkiségük ma is meghatározza az itt élőket. Sok évi kufsteini börtön után mondta az idősebbik Wesselényi Miklós: „A császár megtanított szenvedni, de félni nem!” Fia jelmondata pedig ez volt: „Nunquam retro” – *Soha meg nem hátrálok.* Ezt Jézusától tanulta. Ez visszhangzott a szilágyballai esti istentisztelet végén kimenő előtt mintegy háromszáz lelkes gyülekezet (köztük mintegy 40 gyermek és ugyanennyi serdülő) ajkáról: „Hazádnak rendületlenül!”

-p-s

Törvény az egyházi választásokról 1996. évi I. E. T.

Amint az bizonyára ismeretes olvasóink előtt, egyházunk törvényei szerint az egyházmegyei, egyházkerületi és a zsinati tisztségviselőket hat évre választják. A mostani ciklus ez év december 31-én lejár, ezért a fenti tisztségekre új választásokat kell kiírni. A választások rendjét törvény szabályozza, amelynek ide vonatkozó paragrafusait az alábbiakban közöljük. (A szerk.)

45. §

(1) Az egyházmegyei, egyházkerületi tisztségviselőknél és a Zsinat tagjainak választását jelölési eljárás előzi meg.

(2) A jelölést az egyházmegyei közgyűlés, mint jelölő testület végzi a presbitériumok által választandó valamennyi tisztségre. A jelölő testület elnöki tisztét a jelenlétük közül titkos szavazással megválasztott lelkész és gondnok látja el.

(3) Az egyházmegyei közgyűlést megelőző-

A résztvevők csoportja Szilágygörcsönben

en minden egyházközségben presbiteri gyűlést kell tartani, ahol ismertetni kell a választói eljárás szabályait, a presbitérium ezzel kapcsolatos feladatait.

(4) Az egyházmegyei jelölő testület tagjai Isten előtti felelősségük tudatában, az Igére, Isten akaratára való figyelés és buzgó könyörögsz szent légkörében végezzék munkájukat.

(5) A testület a jelölésre vonatkozó határozatát az egyházmegye pecsétjével ellátott szavazólapok felhasználásával, titkos szavazással, egyszerű többséggel hozza.

(6) A jelöltek személyére a közgyűlés bármely tagja javaslatot tehet. A javasolt személyek közül jelöltnak az a három személy tekintendő, akik titkos szavazással a legtöbb szavazatot kapták.

(7) A jelölési eljárásban a testület tagjai csak személyesen szavazhatnak. Egy-egy tisztségre egy személy egy jelöltre tehet javaslatot.

(8) A szavazatok összeszámlálására a jelölő testület 4-6 tagú bizottságot küld ki.

(9) Az eredményt az elnökség a testület ülésén kihirdeti.

(10) A választás lebonyolítására egyházmegyénként és egyházkerületenként az egyházmegyei, illetve egyházkerületi közgyűlés tagjai közül 3-7 tagú választási bizottságot alakít, amely elnökét maga választja. Ez a bizottság bonyolítja le a választást és őrködik annak törvényessége felett. A megválasztottak a közgyűlés előtt esküt kötelesek tenni a választási törvény maradéktalan megtartására és a titoktartásra.

56. §

(1) A hatéves időtartam utolsó évében szeptember 30-ig rendes közgyűlésen, illetve zsinati ülésen meg kell állapítani, hogy a testületek és a tisztségviselők megbízatása lejár, és intézkedni kell az új választások elrendeléséről.

(Folytatás a 15. oldalon)

A 11. NEMZETKÖZI (KÁRPÁT-MEDENCEI)

Dr. Hegedűs Loránt püspök áhítatot tart

A Magyar Református Presbiteri Szövetség 2002. június 27–30. között a budapesti Baár Madas Református Gimnáziumban tartotta 11. Nemzetközi (kárpát-medencei) Presbiteri Konferenciáját. A konferencia a korábban kidolgozott **nemzeti népegészségügyi program** kapcsán megvizsgálta testi-lelki egészségünk kérdéseit egyházi szempontból, valamint azt, hogy e tekintetben a presbitereknek milyen feladatai vannak.

A konferencián előadással szolgált Ádám Zsuzsa, dr. Bak Zsuzsa, dr. Bogárdi Szabó István, dr. Bodnár Ákos, dr. Bordás László, dr. Dizseri Tamás, dr. Pálhegyi Ferenc, dr. Pászthy Bea, Rideg Gyula, dr. Tahy Ádám, Tarr Zoltán, Topolánszky Ákos. Áhítatot tartott Berta Zsolt, dr. Hegedűs Loránt, Kotsis István, Nagy Péter, dr. Pásztor Jánosné, Varga Róbert. A konferencia résztvevői záró alkalomként részt vettek a Budapest Pasaréti Egyházközség úrvacsorás istentiszteletén, amelyen Cseri Kálmán lelkipásztor szolgált. A konferencia résztvevőinek Pálúr János orgonaművész hangversenyt adott.

A konferencián átlagosan 117 fő vett részt, fele-fele arányban Magyarországról, ill. a határon túlról. Ezek között valamennyi kárpát-medencei református egyház, ill. egyházkerület képviselve volt.

A konferencia tanulságait a résztvevők a következő állásfoglalásban foglalták össze:

1. Elvi megállapítások

- 1.1. A mai társadalmakban egyidejűleg van jelen a szinte kultikus, önmagáért való egészségkultúra és az önpusztítás. A Bibliában az egészségre vonatkozólag sem egységes meghatározás, de még egységes szóhasználat sincs. Ez azért van, mert a Biblia az egyes embert mindig mint a nagy egész önálló és egyedi részét vizsgálja különböző viszonylatokba helyezve. Ezért helytelen az embert mint gépezetet tekinteni és a testet és a lelket egymástól elszakítva, ún. dualisztikus szemléletben vizsgálni. Az emberi egészség ezért nemcsak testi erő, jólét, vagy akár csak az erények. Az ember nem „működik”, hanem él.
- 1.2. Az embert életfolyamatában kell szemlélni, vagyis térben és időben. A térben való vizsgálatba beletartozik a szociális környezet éppenúgy, mint saját erényei, pl. a bátorság, a humor stb. A Biblia az embert testével, lelkével és értelmével együtt ún. sztereometrikus szemléletben vizsgálja.

- 1.3. Az embert az Isten a világ feletti uralomra rendelte, azonban úgy, hogy ezáltal Istent dicsőítse. Amikor az utóbbi elmarad, akkor az egyensúly és az Istennek való alávetettség közötti egyensúly felborul, ami egyben az Isten által teremtett harmónia felborulását is jelenti. Ez az embert ki-zökkenti a nagy egészben az Isten által megtervezett helyéből, ami az „egészség” megszűntét jelenti. Ezt az „egészséget” Isten országának meghirdetésével, Jézus megváltó halálának és feltámadásának elfogadásával lehet helyreállítani. Ennek jó mellékhatása lehet a testi gyógyulás is.
- 1.4. Ennek az állításnak az igazolását láttuk meg azokban az előadásokban és hozzászólásokban, amelyek egyrészt azt igazolták, hogy az Isten által elképzelt helyre való beilleszkedésünk nyomán helyreáll a fizikai állapotunk is, másrészt azt, hogy a hívő, imádkozó ember lelki-fizikai immunrendszere jobban működik, ezáltal védettebb a betegségek ellen, vagy, ha mégis megbetegszik, gyorsabban gyógyul meg, kevesebb időt tölt a kórházban. stb.
- 1.5. Az egyes embernek a nagy egészbe való beágyazottságát, és ezzel a társadalmi-politikai környezetnek a fizikai, sőt az általános lelki egészségre való hatását láttuk igazolódni abban, hogy bizonyos betegségek (pl. a szív- és érrendszeri betegségek) a közép-, ill. a kelet-európai országokban – a társadalmi renddel összefüggésben is – szemmel láthatóan magasabb számban fordultak elő, mint más társadalmi berendezkedésű országokban. Ugyanígy az általános életmód (táplálkozás, italozás stb.) is kihatással van egyes betegségek nagyobb mérvű elterjedésére.
- 1.6. Eredményesnek, ennek alapján szükségesnek mutatkozik a lelki-fizikai immunitás tekintetében társadalmi rendszerektől függetlenül az is, hogy a hívő ember stabil érték-

Dr. B. Szabó István a bibliai összefüggésekről szólt

PRESBITERI KONFERENCIA ÁLLÁSFOGLALÁSA

rendje következtében kevésbé van kitéve a XX. és XXI. században bekövetkező, egymást gyorsan követő változások stresszhatásainak.

- 1.7. Mindez azt jelenti, hogy az embert egészében, szakszóval: holisztikus (térbeli-időbeli) helyzetében kell vizsgálni egészségében és betegségében egyaránt.

2. Korosztályonkénti vizsgálat

Mindezeket a megállapításokat a konferencián korosztályi sajátosságaival együtt vizsgáltuk éppen annak igazolására, hogy az ember élete a nagy egészben térben és időben beágyazott.

- 2.1. A *gyermeknek* az Isten által elrendelt beilleszkedését döntő mértékben befolyásolja a szülők egymással való kapcsolatának minősége, vagyis az, hogyan illeszkedik az isteni rendbe. A mai világban e tekintetben sok kedvezőtlen irányzatot láthatunk: a házasságok számának rohamos csökkenése, az együttélések és válások számának rohamos növekedése előre vetíti a megszületendő, ill. a megszületett gyermekek diszharmonikus beilleszkedését az isteni rendbe, ami lelki-testi betegségek formájában mutatkozik meg. Mindez megelőzhető a harmonikus házassági kapcsolatokkal, az anya elfogadó szeretetével („szeretlek úgy, ahogy vagy”) és az apa biztonságot adó terelgető, irányító szeretetével.

- 2.2. Az így *felnövő ifjúság* azonban keresi a rendbe való bele, ill. visszaileszkedés lehetőségét – csak rossz utakon. Ilyen rossz utak: dohányzás, alkohol, kábítószer, amelyek valamilyen „istenpótlékot” jelentenek –, de pusztulásba visznek. Ennek kapcsán vetődött fel a konferencián az a sokszor megismétlődő gondolat, hogy a kapcsolatainkat kell rendbehozni, kapcsolatunkat Istennel, saját magunkkal, egymással és természeti környezetünkkel. A kapcsolatok fontosságára utal, hogy a felsorolt veszélyekkel szemben a legerősebb védelmi elem az édesanyai szeretet, majd ilyen lehet egy kisebb szeretet-közösség, gyógyító közösség (pl. a gyülekezet), és végül a társadalmi szolidaritás. Örömmel hallottuk, hogy Magyarországon még nem olyan elterjedt a kábítószer-fogyasztás, mint Nyugat-Európában, vagy akár Csehországban. A statisztikai számok és az ifjúságban mutatkozó jelek azonban azt mutatják, hogy csak komoly szellemi és anyagi erővel lehet a romlást megakadályozni.

- 2.3. Vizsgálta a konferencia az *információs társadalom hatásait* is, ezúttal is különös tekintettel az ifjúságra. Itt is megállapítottuk, hogy e tekintetben való elmaradottságunk még lehetőséget ad a veszélyek elhárítására való felkészülésre. Ennek ellenére a veszélyek a televíziózásban általában, a jómódúbb rétegek esetében az internetezésben már jelentkeznek. Az informatika tudomány, és mint ilyen semleges: azt lehet jól és jóra, de lehet rosszul és rosszra felhasználni, csak egyet nem lehet: elutasítani. Mint általában minden szélesebb értelemben vett kábítószer esetében (el egészen az ún. munka-alkoholizmusig) azt kell vizsgálni, hogy mi az oka és az illető milyen célból él azzal. Ebben is, mint az Isten által teremtet világ minden ajándékával mértéketlenül kell élnünk, tudva azt, hogy a földi javakból mind

többnek a megszerzése is a rend felborulására és így betegséghez vezet.

- 2.4. A *felnőtt és idős kor kérdéseit* vizsgálta a konferencia és megtanulta, hogy

- a testi fejlődés legfeljebb 30 éves korunkig tart, amely után annak a szintnek minél tovább tartó megőrzése lehet a cél (de azt meg is kell tennünk, amit ennek érdekében meg lehet), tudva, hogy mindezek ellenére az élő test egyszer holt anyaggá válik;
- az értelem kortól függetlenül fejlődhet, de legalábbis szinten tartható halálunkig (ennek érdekében is erőfeszítéseket kell tenni), de utána legfeljebb alkotásainkban, tetteinkben, emlékeinkben él tovább;

- a lelki fejlődésben – ha bekövetkezik a folyamatos fejlődésben a nagy ugrás, a megtérés – a határokat nem ismerjük, mert a fejlődés halálunkkal nem áll meg, amint azt sem tudjuk, hogy hogyan „csatlakozik” majd hozzá a megújult test és értelem az örökkévalóságban.

- 2.5. A kapcsolatokkal összefüggésben azt is megtanultuk, hogy a „rendbetevő” (a gyógyító) munkában milyen fontosak a kapcsolódási pontok: segítők és segítettek között és a segítők egymás közötti kapcsolataiban, tudva azt, hogy csak érett személyiség alkalmas segítő szolgálatra. A kapcsolatokkal összefüggésben örömmel jegyeztük meg azt a mondatot, hogy „*két ember között a legrövidebb út a mosoly*”, de nem felejtjük el azt sem, hogy „*a szenvedés tanulás*”!

3. Gyakorlati megfontolások és következtetések

- 3.1. A legfontosabb gyakorlati feladatunk, hogy a ránbízottakat, családtagokat, gyülekezetünk tagjait igyekezzünk oda segíteni, hogy a „helyükön” legyenek. Mivel a hit Isten ajándéka, ebben csak segítő szolgálatot végezhetünk, de azt kell is végeznünk.
- 3.2. Ahhoz, hogy ezt hitelesen tehesük, saját életünk példájával kell sugározni azt, hogy mi már a „helyünkön vagyunk”, Isten kegyelméből. Erre alapozva tehetünk szavainkkal is bizonyosságot.
- 3.3. Szükségesnek tartja a konferencia, hogy az iskolákban ne csak oktatás, hanem nevelés is folyjék, tudva azt, hogy az iskola sohasem fogja tudni pótolni a szülői nevelést. Mi-

(Folytatás a 10. oldalon)

ÁLLÁSFOGLALÁSUNK

(Folytatás a 9. oldalról)

vel a tapasztalatok azt mutatják, hogy az egyházi intézményekben (az óvodától az egyetemig), ha nem is mindig a kívánatos mértékben, de jelen van a nevelés, amit az egyházi oktatási intézmények iránti nagy érdeklődés is jelez, ezért szükséges az egyházi oktatási intézmények fenntartása, lehetőségek szerinti gyarapítása.

- 3.4. Örömmel értesültünk azokról a törekvésekről és kísérletekről, amelyek a gyermekeket a segítő-ápoló tevékenységekre elméletben és gyakorlatban felkészítik, és az ennek során elért eredmények átvételét más iskolának ajánlja. Szükségesnek látja, hogy az ezzel összefüggő ismereteket a tankönyvek is tartalmazzák.
- 3.5. Örömmel értesültünk arról, hogy a Magyar Református Presbiteri Szövetség Elnöksége foglalkozni kíván az informatikának a gyülekezeti alkalmazásával, esetleg „lelki teleházak” létrehozásával, és kéri a szövetség elnökségét, hogy alkalom adtán az eredményekről adjon számot.
- 3.6. Örömmel értesült az értelmi fogyatékosok, a kábítószerfüggők ügyében egyházunk, ill. számos egyháztag eredményes tevékenységéről. Ugyancsak örömmel hallott a Bethesda Református Gyermekkorházban folyó „Egészséges gyermekért” programról. Mindez azt mutatja, hogy hívő emberek társadalmunkban hasznos és példamutató tevékenységet végeznek, melyekért Istennek hálát adunk, nekik pedig megköszönjük.
- 3.7. Az előző példák is azt mutatják, hogy minden gyülekezetnek presbitériuma vezetésével meg kell találnia azt a sajátos küldetést, amelyet akkor és ott, ahová Isten helyezett, csak ő végezhet el, s ha ezt nem teszi, akkor azt Isten rajta számon fogja kérni.

4. A konferencia magyarországi résztvevői meghatottan és ugyanakkor mások helyett is szégyenkezve hallották határon túli testvéreink nemzetünkhöz és református hitünkhöz ragaszkodó szavait, de panaszait is, hogy egyesek a magyarországiak közül őket nem tekintik nemzetünk tagjainak. Ezért közösen kifejezzük azt, hogy *mi egy Atya gyermekeiként egymást testvéreinknek tekintjük és a magyar nemzethez tartozónak valljuk magunkat*. Ebben az értelemben is köszönettel vettük a jelenlévők mind a királyhágómelléki, mind a szlovákiai most alakuló presbiteri szövetség meghívását, hogy ott is tartsunk konferenciát. Ennek részleteire vonatkozó terveket a szövetségek elnökségétől kéri.

5. Köszönetmondások

A konferencia résztvevői köszönetet mondanak mindazoknak, akik a konferencia létrejöttét lehetővé tették

- anyagi támogatásukkal, így a Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériumának és Magyarországi Református Egyháznak,
- munkájukkal és kedvező áraikkal a Baár Madas Református Gimnázium és a Lónyai utcai Református Gimnázium igazgatójának és kedves munkatársainak,
- szolgálattalukkal előadóinknak és szolgálattelvőinknek, *Pálúr János* orgonaművésznek, a Presbiteri Szövetség munkatársainak, mindenekelőtt és mindenek felett azonban magasztaljuk Istenünket, hogy „mindent oly szépen intézett”, és konferenciánkon Szent Lelkével maga is részt vett, és azt megáldotta.

Bibliismereti kérdezz-felelek presbitereknek (1)

KAIN ÉS ÁBEL (1Mózes 4, 1-26)

Legfontosabb tudnivalók az Igéről

Mózes 1. könyvének, a Genezisnek (héberül bórésít) 3-11. fejezete valóságos gyűjteménye mindannak a negatív következménynek, ami a bűneset után az emberiségre rászakadt. Az 1. és 2. fejezetben látható harmonikus képet a 3. fejezettől felváltják a katasztrofális változások okozta zavarok az Isten-ember, az ember-ember, az ember-természet kapcsolatában. A teremtes nagy vesztese az ősbűn, az eredendő bűn következtében az emberiség maga. Hiszen elvesztette a bűnnélkülség állapotát, a közvetlen Istenkapcsolatot és az igazi szabadságot. Valaki ezt a helyzetet így jellemezte: „Amikor és ahol Isten nem Isten többé, ott és akkor az ember sem ember többé”. **Kain és Ábel történetében az jelenik meg előttünk, hogy a bűn a családi viszonyokat is megrontja, gyűlölethez, majd erőszakhoz vezet.**

Kérdések-feleletek az Ige tartalmáról

Az Úr, Jahve elfogadott növényi és állati eredetű áldozatokat is (vö. 3Mózes 6,14-7,7).

1. Vajon miért vetette el az Ön véleménye szerint az Úr Kain áldozatát? A. Mert csak véres áldozat fedezhette el az emberi bűnt (vö. 3Mózes 4-6)? B. Vagy mert Kainnak romlott, alvó volt az erkölcsi érzéke, s hite is pislákoló volt (vö. Zsidókhoz írt levél 11,4; 1János 2,9-11)? C. Mert az áldozat magának Kainnak sem jelentett különösebben semmit (vö. Ézsaiás 1,10-20)? D. Netán azért, mert Kain áldozatához nem kapcsolódott semmiféle közösségi igazságosság (vö. Ámós 5,21-24)?

2. Mit tudunk meg a harag természetéről, amikor az Úr ezt mondja Kainnak: „Ha jól cselekszel...”? (7. vers). Illetve: milyen a bűn természete, és a mi reakciónk arra?

3. Miért következett Kainra a büntetés? A. Nem kedvező áldozatáért? B. Haraggal, gyűlölettel eltelt személye miatt? C. Gyilkos tette miatt? D. Mert nem tudta a kísértést legyőzni? (1Móz 4,10-16)

4. Vajon Kain elkerülte volna büntetését, illetve enyhébb lett volna büntetése, ha őszintén odafordul Istenhez?

5. Megbánta-e Kain a tettét? Mennyire mutatja ezt vallomása (13-14. versek), illetve az Úr válasza (15-16. versek)?

Az Ige személyes alkalmazása

- Mi a véleménye: Kainnak és családjának életvitele megjelenik-e ma is az emberiség életében? Hol és hogyan?
- Milyen áldozatot és imádatot vár el tőlünk ma Isten?
- Mikor érezte azt, hogy bizonyos értelemben Ábelhez hasonló helyzetbe kerül, a harag és a gyűlölet céltáblájává lesz? (Főként családban, egyházban, szűkebb környezetében, s hogyan reagált erre?)
- Kain nem tudott uralkodni indulatain, szavain, tettein. És Ön?
- Tud-e Ön őrzője lenni testi vagy lelki testvérenek? Mennyire, s milyen módon: harcias kiállással? Anyáskodással? Ígéretekkkel? Imádsággal? Idézzon fel olyan esetet, amikor sikerült testvére őrizőjévé válnia! Ebben segíthet Pál apostol tanácsa is! (vö. Efézus 4,1-6; Kolossé 3,12-17).
- Mennyire segítette Önt ez az igeszakasz abban, hogy jobban megismerje a bűn természetét és következményeit?

Imatéma

Kérjük az Urat arra, hogy szentelje meg kapcsolatainkat, gyógyítsa, állítsa helyre azokat, amelyek a bűn, a harag és a gyűlölködés miatt szakadtak meg, hidegültek el, mentek tönkre. Ő még ezt is megteheti (vö. 1Mózes 18,14; Máté 19,26; Lukács 1,37; 18,27)!

DRB.-R.K.

Emlékezetes presbiterek

Lévay József

1825-1918

Bár az iskolai irodalomoktatásból kitessékelték, ahol és ameddig magyar ember él, világszerte énekelni fogják élete kilencedik évtizedében írt énekét: „Gondviselő jó Atyám vagy, Ó én édes Istenem...” (277). S ha kiválasztanánk a magyar irodalom száz leg szebb és legnagyobb hatású versét, köztük lenne Lévay „Mikes”-e. *Költészetéből az ő egész életére jellemző harmónia, istenszere tet, felebarát becsülés, a világi szépségek megláttatásának vágya sugárzik. Életműve a magát mindig Isten tenyerén tudó ember bizodalmas hívallása.* Talán ezért is élt néhány évtizedben derűsen 93 évet!

Élete legmunkásabb szakaszán a tiszánineni egyházkerület tanácsbírája, a református egyház szabadságáért vívott „pátensharc” egyik jelentős alakja. Tanár a miskolci református gimnáziumban. Jogász, vármegyei főjegyző, alispán, több nagy kitüntetés (szendő) tárgya. Keze híven őrizte Petőfi, Tompa, Arany, Kossuth, Szemere, Gyulai Pál és sok más történelmi nagyság kézzelírásának melegét és biztatását.

Sajószentpéteren szülei első gyermeke. Őt még öt testvér követte. *Hit és szolgálat* a földművesházaspár jelmondata. Édesanyja már csecsemőként vitte magával a mezei munkákra. Az egyszerű fiatalasszony Csokonai Vitéz Mihály számtalan versét tudta kívülről! (Nem akármilyen gondolatok áradhattak a kis gyermekre!) Édesapja pedig esténként Szikszay imáit és a Szentírás történeteit idézte fel. Így eshetett meg az, hogy a kis Lévay József Sajószentpéter határában látta a Sinai-hegyet, Édenkertet, tudni vélte, melyik fa ama bizonyos éden-kerti fa és melyik bokor Mózes csipkebokra. A közeli dombok voltak az Olajfák-hegye, meg a Golgota... Mindebből korán megsejtették a szülők, hogy ez a gyermekük nem földműves lesz. Taníttatni kell. Vajon miből telik erre?

Bekerülhetett a miskolci református líceum növendékei közé, ahol – s ez életre szóló élménye – „a bentlakók kora hajnalban és késő este gyertyavilágnál énekre és imára gyűltek össze a nagy hallgatóteremben”. A mindig évfolyamelső tanuló első verse nyomtatásban 18 éves korában jelenik meg Pesten. Nagy szó ez! Ezzel Petőfi, Arany Tompa baráti köré kerül. S velük egyenes

út vezet a szabadságharcba. Annak véres elnyomása után Tompa Mihállyal együtt a nemzet virrasztója és ébrentartója. Ezekre a hősi évekre emlékezve írja 1898-ban, március 15-e ötvenedik évfordulójára:

*Nézzetek a múltra vissza,
Hirdessétek, hogy az önkény,
Sohsem lesz felettünk törvény.
S nem ölheti meg, bár
Rajta sebet vágott,
Se az igazságot,
Se a szabadságot!*

1852–65 között az őt nevelő miskolci református gimnázium magyar–latin szakos tanára. A kiegyezést követően Borsod vármegye főjegyzője, s végül alispánja. A tiszánineni pátens ellenes harc vezéralakja.

Költészetében, tanári működésében, Borsod vármegyei és országos jellegű politikai állásfoglalásaiban két szempont uralkodik:

1. *Az előttünk járók és örökségük megbecsülése, értékesítése (szülőtiszteltet),* 2. *Az ifjúság jövődjének megalapozása.* 13 éves gimnáziumi tanárságáról írja naplójában: „Tanulva tanítottam, de mindig buzgón, s mintegy arra igyekeztem, hogy a magam lelkét és lángját a tanítványokba öntsem.” Az Ószövetség legutolsó verse határozta meg gondolkodását. Ott ugyanis a Messiás előfutárának hivatása, hogy a *nemzedékek egészséges kapcsolatát helyreállítsa.* Az atyák szívét a fiakhoz és a fiak szívét az atyákhoz hajtsa. Ezzel a mindenkor presbiter legfontosabb szolgálatainak egyikét valósítja meg. Ma, amikor már fél évszázad óta a nemzedékek természetellenes szembeállítását munkálják istenellenes erők, életműve bemutatja – a szabadságharcot követő nehéz korszakban – „családegyesítő” szolgálata által a magyar nép gyógyulásának módját. Lelkülete tanulságos! Követése időszerű!

1861-ben miskolci tanársága és igazgatósága idején az év végi vizsgák kezdete alkalmával nagyhatású beszédet mondott. Ez olvasható a Sárospataki Füzetekben. Címe: „Mit vár a jövődjő a mai magyar protestáns ifjaktól?” (A beszéd nyolc oldalt tesz ki, tehát mintegy 60 perces). Ebből idézünk. „Mindenekelőtt igaz vallásosságot óhajtánk szívök alapjául – vallásosságot, mely nem csupán hittani elvek és igazságok megértésé-

ben, vagy külszertartásaink hív gyakorlatában határozódjék –, hanem mely úgy át meg át hatja a lelket, mint napsugár a levegőt, mint éltető nedv a virágot...” – „De nem válasszom el a magyar protestáns ifjak vallásosságától magának az egyháznak mint külső látható társulatnak buzgó és öntudatos szeretetét, erősítését, s gyámolítását. – Tudnotok kell, hogy drága áron szerzett, s az ősök vérével is megpecsételt jog és szabadság az, melyet a magyar protestáns egyház, évszázadok óta, annyira nem érdemelt zaklatás dacára mai nap is élvez. Tudniok kell, hogy e jog és szabadság gyökerei mélyen lehatottak nemzeti életünk földjébe, s azok megrendítésével többé-kevésbé mindig megrendült maga a nemzeti élet...”

A teljes Szentírás családcentrikus. (Ábrahám, Izák és Jákób Istene három nemzedék együttes áldásforrása!) Lévay József hosszú és derűs életét annak tulajdonítja, hogy Isten teljesíti az 5. (a szülők iránti tisztelet) parancsolathoz fűzött áldásígéretét. Verseit pedig áldásul szánta az utókornak. Amikor 90 éves korában tiszteletbeli doktori címmel tüntette ki a pesti egyetem, ezt írja „Doktorságom” c. versében:

...Készen vannak nálam a gyógyszerek,
Nemcsak néhány, de egy egész sereg.
Fájdalmat enyhít, olykor szívre hat
Eredmény nélkül egyik sem marad.
Ki gyógyulás végett hozzám kerül,
Verseimet ajánlom gyógyszerül.

[Az idézetek Dr. Horváth Barna: Lévay Emlékkönyvből (Sajószentpéter 1991.) származnak. Együttal megköszönjük Kiss Endre József sárospataki lelkész-könyvtáros segítségét Lévay-cikkek feldarabolásában.]

Dr. Papp Vilmos

„Bántalmazás” III.

NYITOTT SZEMMEL

A pedagógia nem egzakt tudomány, azaz nem olyan, mint a természettudományok. A fémek tulajdonságait, vagy az egyszeregy valóságát nem befolyásolja az emberi gondolkodás, vélekedés, (tév)hit stb. A pedagógia viszont éppen ilyenekre épül. A modern pedagógia abból indul ki (mint egy axiómából), hogy az ember alapjában véve jó, csak az őt érő negatív hatások tehetik rosszá. Ezen az alapon álmódznak olyasmiről, hogy a gyermekből minden jót ki lehet hozni, csak jó pedagógus kell hozzá, aki ezt véghez tudja vinni, mivel őszintén hisz az emberben! (Mellesleg ilyen alapon kezdték elvenni a korábbi rendszerben a „rosszul nevelő” szülők gyermekeit, s venni állami gondozásba, ahol majd a szakképzett pedagógusok jobban nevelik őket.)

Az ember jóságába vetett tévhit nyilvánvalóan homlokegyenest ellenkezik a Biblia emberképével. Különös, hogy ennek ellenére sok keresztyén embert is félre lehet vezetni az erre a tévhitre épített tanításokkal!... De hát valóban olyan tudományos nagyképűséggel nyilatkoztatják ki csalahatatlanságukat, „szakemberek”, hogy a „laikus”, aki „csak” a Biblia tanítását ismeri, nem mer ellene mondani!...

Mi keresztyének tudjuk, hogy a bűn az emberi szívből indul ki. A rossz példák azért olyan hatásosak, mert annak megvalósíthatóságát bizonyítják, amit úgyis szeretnénk megtenni! Például: a fiúgyerekek természetük szerint szeretnek verekedni, a másikat legyőzni. Látva a képernyőn a vég nélkül ismétlődő, vad, kegyetlen verekedéseket, brutális gyilkosságokat, felbátorodnak a korábbiánál vadabb, irgalmatlanabb verekedésre, egyesek még a gyilkosságra is. (Olyan brutális

verekedéseket mutatnak be, amit ha utánoznak, aligha éli túl az, aki alul maradt.). Az erőszakot népszerűsítő filmek, a valóságban előforduló véres bűncselekményeket egyenes adásban tálaló híradók mellőzése a gyermekek nevelése szempontjából sokat jelentene – de nem mindent oldana meg! Nevelésre, vagyis fegyelmezésre, az elkövetett rossz tettekért való büntetésre akkor is szükség lenne, mint ahogy szükség volt akkor is, amikor még ilyen látványokkal nem mérgezték az ifjúságot. Ide illik az Ige, melyre írásom előző részében már utaltam: „Ha fenyítés nélkül maradtok... fattyak vagytok, nem fiak” (Zsid 12,8).

Minden szülő számára Istentől kapott feladat a gyermekek nevelése (Péld. 19,17). Tudatában kell lennünk, hogy javukat nem a gátlástalan szabadság (szabadosság) megélése, hanem a korlátozás és fegyelmezés szolgálja. Az válik javára, ha „igát visel ifjúságában”. Ez nem azonos a „bántalmazással”! Ami azonban sajnos előfordul, de éppen a rendszeres fegyelmezés híján! Valahogy így: a gyerek mindig engedetlenebb, szemtelenebb, mivel látja, bármit következmény nélkül mondhat, tehet. A szülő tehetetlenül sópánkodik, de nem tudja, mit tegyen, hiszen azt tanulta: legfőbb rossz, ha „megüti”. Tűr és tűr, de most már belé is rúg kedves csemetéje. Egyszer aztán betelik a pohár, s kirobban belőle a visszafojtott harag! Ész nélkül, mérték nélkül nekiesik a pimasz kölyöknek, s ezúttal valóban úgy „bántalmazza”, hogy maradandó kárt is tehet benne!...

Gondolkozzunk el ezen: ezt következetes szigorúsággal, idejében való fenyítéssel meg lehetett volna előzni!...

Kövespataki László

A Dunamelléki Egyházkerület Missziói Bizottsága „Budapest missziós” csoportja működéséről

A kezdeti nagy tervek, majd tévovás után négy területen kezdtünk együtt gondolkodni, lépéseket tenni:

1. Új missziói állomások létesítése.

Több fórumon is többszörösen elhangzott, hogy Budapest létszámához képest az alig 60 egyházközség nagyon kevés. Nem fedi le a főváros területét és tömegek esnek ki a látókörből, akiket ilyen „kapacitással” képtelenség megközelíteni is. Még akkor is, ha az utolsó tíz évben több olyan gyülekezetben, amely korábban nem számított missziói központnak, ennek kiépítése folyamatban van.

A legnagyobb fehér foltokat a lakótelepek képezik. A csoport – együttműködve a budapesti esperesekkel – igyekezett kijelölni olyan pontokat, ahol új missziói állomások beindítására szükség lenne. Ezek között az újpaltai lakótelepi szolgálat indítása küszöbön áll.

Egyházkerületünk távlati tervezésében nagyon fontos lesz személyi és anyagi erőforrásokat létrehozni ezeknek a missziói állomásoknak a kiépítésére. Évek során, hathatós misszióval és hathatós támogatással –

Isten kegyelméből – gyülekezetek születhetnek ezeken a területeken.

2. A másik terület: a kórházmisszió kérdése.

Sokat foglalkoztunk a budapesti kórházak lelkipásztori hálózatának feltérképezésével. Megdöbbenve tapasztaltuk, hogy ezt a fontos területet néhány odaadón szolgáló nyugdíjas lelkipásztor, szórványosan néhány gyülekezet és a nagyszámú kórházat tekintve elenyészőnek tűnő – átmenetileg erre a területre irányított – szolgálattelvő látja el. Nevén nevezve: gyakorlatilag Budapest kórházainak nagy részében hiányzik a kiépített református misszió.

Rendkívül fontos kérdés a budapesti kórházak lelkipásztori hálózatának kiépítése. Egyrészt a betegek rászorult állapota miatt, másrészt, mert ez a hálózat sok másként el nem érhető embert kapcsolhat be a gyülekezetek vérkeringésébe.

3. A harmadik terület: a meglévő gyülekezetek hathatósabb missziója.

Ez ügyben közös összejövetelt is tartottunk

a „gyülekezetépítő csoport” tagjaival, amikor nagyon jó előadást hallhattunk és beszélgettünk meg a budapesti gyülekezetek egy-egyedéből érkezett lelkipásztorok és missziói munkások közösségében.

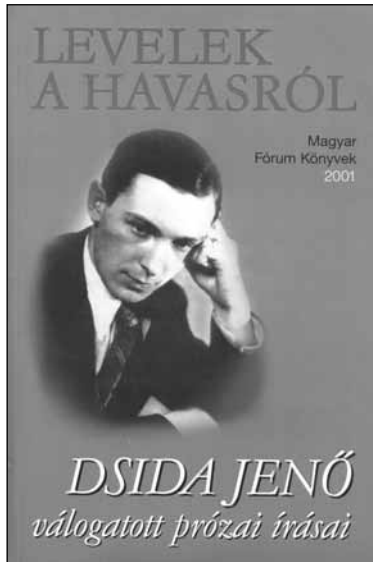
4. A negyedik területet menetközben fedeztük fel, s talán az évi munka legnagyobb értékét jelentette, hogy *a jelenlévő lelkipásztorok és lelki munkások folyamatos imaközösséget és testvéri segítő közösséget alkottak, meghallgatva egymás örömeit, gondjait!*

Hogyan tovább? – Ez az év ismerkedésre, a kérdésekkel való szembesülésre jó volt. De a missziói bizottság közösségében együtt kell a missziói csoportok további működésének értelmét és feladatát megtalálni és egyházkerületi hivatalos szinten a további missziói stratégiát – rövid és hosszabb távon – kidolgozni. Enélkül a bizottság munkája levegőben lóg és inkább „Budapest missziós” önképzőkörnek tekinthető.

Végh Tamás
csoportvezető

Ez a számunk a MRE Zsinatának anyagi támogatásával jelent meg. Köszönjük!

A presbiter könyvespolcára

Hány másodpercet éltem?

Ezt kérdezte egy alkalommal Dsida Jenő, a neves erdélyi író és költő attól az országos hírnű, huszonnégy éves székely legénytől, aki mint fejszámoló művész, pillanatok alatt összeadott, kivont, osztott és szorozott milliós számokat, az Erdélyi Lapok munkatársaival együtt kíváncsi-an várta a választ. Dsida Jenő ezt írja:

„Bálint Péter rám néz és megkérdi:
– Ön mikor született?
– 1907. május 17-én – feleltem.
– Akkor nagyon könnyű a feladat, mert ön éppen tegnap volt 28 éves. Ön tegnap éjfél-tizenkét óráig élt összesen 336 hónapot, 1461 hetet, 10 227 napot, 245 448 órát, 14 726 880 percet és 8 833 612 800 másodpercet. Tessék utánaszámolni, de ne tessék elfelejteni, hogy 1907 óta hét szökőév volt. Ön pénteki napon született, tegnap is péntek volt. Jövőre szombaton lenne születésnapja, hogyha nem volna szökőév megint, így azonban vasárnap lesz.

Újabb próbákat csinálunk. Egyszer nem stimmel az eredmény.

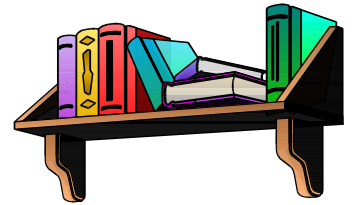
– Nem jó! – mondjuk.

– Lehetetlen – feleli Bálint Péter.

Utánaszámolunk és kiderül, hogy mi, akik páron számoltunk, tévesztettük el a műveletet.”

*

A számok zsenije, virtuóza itt áll előttünk koravéne, kopottan és egy kicsit bizony rongyosan is. Nagy tehetségét üres játékokban, emberek szórakoztatásában éli ki. Pedig ha megfelelő képzettséghez jutott volna, nagy dolgokat is teremthetett volna ezzel az ésszel. De ő gyámoltalan, mint valami megvert gyermek.

Vajon sűrűn kapja-e a krajcárokat azoktól, akiket vándorlása közben szórakoztat? Erről mit sem tud, ezeket a számolásokat már nem ő végzi, hanem impresszáriója, aki öntudatos és elegáns úr.

Jobban esett volna nekünk, ha valamivel jobb ruhát láttunk volna Bálint Péteren.

*

Ugyan, hány magyar lángészből válik világhírű tudós, mint ahogyan Bolyai Farkas és Bolyai János esetében csodálhatjuk?! És hány marad csupán „vad-zseni”, mint a jobb sorsra érdemes Bálint Péter!?

Hogy is mondta Szabó Dezső? – „Minden magyar felelős minden magyarért!” Dsida Jenő válogatott prózai írásai *Levelek a havasról* címmel ezt az eszméltető, nemes célt szolgálják. (Magyar Fórum Könyvek, 2001.). Tértinszky Edit szerkesztő válogatása élvezetes olvasmány és ajándék kötetnek is igen ajánlatos. – A fenti szemelvény ízelítő a könyvből. (304 lap, 1600 Ft.)

Hegyi-Füstös István

MAGYAR PRESBITER

AZ ORSZÁGOS REFORMATUS PRESBITERI SZÖVETSÉG LAPJA

Szerkesztő: Hudeczek Vilma, Vilma Királyné és Társai Kiadóhely: Herman-át út, Nagybánya, 134-443.	Főszerkesztő: DR. RÁVÁSZ LÁSZLO Felnémet szerkesztő: SZABÓ IMRE Felnémet szerkesztő: DR. CSIKESZ SÁNDOR	A Magyar Presbiter az Országos Reformatikus Szövetség lapja. Kérjük a presbiteriumokat, hogy ne a lapot, hanem a szerkesztőket tartalmazzák. A lapnak az a célja, hogy a lapunkon keresztül a presbiteriumok közötti kapcsolatot erősítsük.
--	---	---

(Szemelvények a Magyar Presbiter 1937. júliusi számából.)

SZABÓ Imre esperesnek „A kenyér” című vezércikke az új kenyérért történő hálaadás jegyében született. A szerző négy évtized távolából hálaadással emlékezik vissza azokra a csodálatos és szent percekre, amikor nagyapja készítette elő az ünnepélyes úrvacsorai istentiszteletre a kenyeret. – Hogyan szelte meg – vágta fel? – Majd az egyházfi bevitt a templomba, és elhelyezte az Úrasztalán.

Abban az időben még olyan sokan éltek a szent jegyekkel a gyülekezetben, hogy az „Úr asztaláról elfogyott az összes kenyér.” A hívek igen fontosnak – hitre segítő – hitüket megerősítő szent alkalomnak tartották az úrvacsorai közösségben való minél gyakrabbi részvételüket. Ez tette teljessé, boldog hálaadó és Istent dicsőítő alkalommá, ünnepé számukra az Istentiszteletet.

Jézus tanítványai is, későbbi követői: a „keresztények” is így emlékeztek, és emlé-

keznek ma is Drága Mesterükkel való megrendítő találkozásukra.

A golgotai kereszthalálára készülő Úr imádkozott, megáldotta és megtörte a kenyeret az „utolsó vacsora” alkalmával, majd szétosztotta azt tanítványai között (Mt 26,26; Mk 14,22; Lk 22,19; 1Kor 11,23-24).

Az úrvacsorai falat kenyér és korty bor – amely az érettünk meghalt Úr Jézus Krisztus megtörtetett szent testét és kiontott vérének jelképe, akkor – egykor, és ma is az Ő örök kegyelmét és bocsánatát hirdeti nekünk: bűnös embereknek. Urunk és Megváltónk halálával és feltámadásával örökre legyőzte a Sátánt és a bűnt, örökre eltörölte vétkeinket. Dicső, harmadnapos feltámadásával pedig a halál és az örök halál is diadalmaskodott.

Urunk ma is arra tanítja az Ő megváltottjait, hogy örvendezzenek abban a tudatban, hogy Istent megváltott és szerető gyermekei lehetnek! De arra is tanít és buzdít mindannyiunkat, hogy alázatosan – és boldog bizonyossággal abban, hogy meghallgatást

Miről írt lapelődünk 65 évvel ezelőtt?

nyernek – kérhetik gyermeki bizalommal Mennyei Atyjuktól a mindennapi kenyeret (Mt 6,11). Kérhetik és megköszönhetik mindennapi kenyerüket úgy, ahogy csak a kisgyermek tudja megköszönni a szüleinek. (Milyen jó lenne mindenkor ilyen „kisgyermekké” lennünk!) Jézusunk – Aki „az ég és föld Királya és Ura” is, így – Fiúként – kérte Atyjától a „mindennapi kenyeret”. Ő maga hatalmaz fel minket is erre a bizalomra és könyörgésre Isten előtt. Élünk hát ezzel a szent és kegyelmes lehetőséggel most is, mikor hálát adunk azért, hogy Mennyei Atyánk ebben az esztendőben is gondot viselt, gondot visel, mireánk: gyermekeire.

Ne feledjük el azonban azt sem, hogy számunkra az Úrtól ajándékozott mindennapi kenyér egyszersmind „kettős kenyér” is: nemcsak testünk táplálására, hanem fogyasztó hitünk táplálására és megerősítésére is szolgál. Ha csak testi táplálékként élünk vele, „lelkünk satnya marad”, azaz hitünk megerőtlenedik, szolgálatunk is gyengül.

Ezen gondolatok jegyében, bűnbánattal és Urunk kegyelme feletti nagy örömezzéssel járuljunk majd a szent jegyek átvételére, szent asztalának vendégeiként.

Közli:

Pintér Mihály

Ráday Könyvtár, Budapest

A Szövetség Elnökségének állásfoglalása az egyházi választásokról

*Nem ti választottatok ki engem,
hanem én választottalak ki,
és rendellek arra,
hogy elmenjete és gyümölcsöt teremjete.*
(Jn 15,16)

A Presbiteri Szövetség Elnöksége szükségesnek látta, hogy állást foglaljon az egyházi választásokkal kapcsolatban, amelyek 2002 őszén esedékesek. Azért látta esedékesnek, mert az áprilisi országos és az őszi önkormányzati választásokra tekintettel valamilyen hasonló demokratikus eljárásnak tekintik a szintén ez év őszén esedékes egyházi választásokat.

Meggyőződésünk, hogy az egyházi választások különösen, de semmilyen más választás sem történik Isten akarata ellenére vagy akarata nélkül. Ezért vizsgáljuk meg az Ige fényében:

- ki választ,
 - kit választ,
 - hogyan választ,
- és ennek nyomán: mi a feladatunk, presbitereknek?

KI VÁLASZT?

Már a címadó Ige is jelzi, de a Szentírás számos esetben is igazolja, hogy *Isten az, aki választ*, mégpedig nemcsak, *mint kegyelmes Isten*, de *mint a történelem Ura* is. Az Igéből világos, hogy Ő választotta ki Ábrahámot, Jákobot, Józsefet, Mózeset, a bírakat, a királyokat; a prófétákat, a tanítványokat, de még ítéletének eszközeit is, mint pl. a fáraót, Nabukadnecart, vagy Félixet, vagy Festust, hogy az Ő ítélete, terve valóra váljék. Ebben benne foglaltatik az is, hogy *Isten választhat javunkra és ítéletünkre*. Ez át is vezet a következő kérdéshez:

KIT VÁLASZT?

Akit Ő jónak lát! Ő nem azt nézi, amit az ember, aki azt nézi, ami a szeme előtt van, az Ő azt nézi, ami a szívben van (1Sám 16,7).

Hogyan tudhatjuk meg, hogy kit választ az Isten?

Az Ige először is arra tanít, hogy *Ő szól ahhoz, akit kiválaszt*. Szólt Ábrahámnak, Jákobnak, Józsefnek, Mózesnek, a prófétáknak, a tanítványoknak közvetlenül, látomásban, de még Nabukadnecarnak is álmában. Isten tehát kijelenti magát, közli tervét az Ő választottaival.

Az Ige másodszor arra tanít, hogy az, akit kijelentette magát, *akit kiválasztott, meg-*

rémül, felismeri alkalmatlanságát, erőtlenségét, és szinte menekül a feladattól, ha féli Istent és ismeri a hatalmát. (Pl. Mózes, Gedeon, Ézsaiás, Jeremiás, stb.)

Az Ige azonban arra is megtanít, hogy az *Isten felkészíti a szolgálatra a kiválasztottat* és a magát alkalmatlannak érző alkalmassá teszi. Így válik alkalmassá Ábrahám, hogy népek atyja legyen, Jákob, hogy Izrael legyen, József, hogy népek és testvérei megmentője legyen, Mózes, hogy népe vezére legyen és a próféták és királyok is mind, ha meghajoltak Isten akarata előtt. Így váltak alkalmassá a tanítványok is, hogy apostolokká legyenek és még az ösztöke ellen rugódzó Pált is belekényszerítette abba a feladatba, amelynek korábban ellenzője volt.

A felsorolt példák arra is rámutatnak,

HOGYAN VÁLASZT

Isten? *Tetszése szerinti módon*. Módja pedig éppen a felsorolt példák tanúsága szerint sokféle lehet. Van, akiről azt tudjuk, hogy megszólította: *kit füstölgő kemence* (1Móz 15,7-21), *kit égig érő létra képe segítségével* (1Móz 28,10-16), *kit csipkebokorból* (2Móz 3,1-12), *kit emberek útján* (1Sám 16,1-12), *kit örökösödési rend, vagy éppen annak félretétele útján* (Salamon), *kit „csodatétel” útján* (Nataanael), *kit sorsvetés útján* (Mátyás), *kit a Szentlélek útján* (ApCsel 13,1-3) és még számtalan más módon, amelyek nemegyszer a kor általános választási módszerei voltak: örökösödési rend, sorsvetés.

A forma tehát sokféle lehet, de az Igéből azt láthatjuk, hogy bizonyos azonosságok vannak: az Úr szavát hallják, keresik, akiket választ és akik választanak. Sámuel az Úrral beszél, mielőtt elmegy Isai fiai közül királyt választani. Még Jézus is az Ő Atyjával beszél, mielőtt tanítványait kiválasztja (Lk 6,12-16). Mátyás apostollá választása előtt is imádkoztak (ApCsel 1,23-26) és Barnabás és Saul kiküldése előtt is bőjtöltek és imádkoztak (ApCsel 13,1-3).

Az Ige tanítását összefoglalva megállapíthatjuk:

- az Úr választ javunkra vagy ítéletünkre
- akit Ő választ, azt megszólítja és felkészíti

- sokféle módon választhat, így rajtunk keresztül is.

Mindez azt jelenti, hogy *a választás, különösen az egyházi választás a református keresztyén számára nem egy demokratikus eszköz, hanem Isten akaratának elkérése, megismerése.*

MI TEHÁT A PRESBITEREK FELADATA?

Mindenekelőtt és a választás egész folyamata során a *magános és közös imádság*, sőt akár a bőjtölés is. A folyamat kezdetén meg kell ismerni, meg kell tanulni és meg kell tartani az idevonatkozó jogszabályokat. Ezeket a Magyarországi Református Egyház 1996. évi I. törvény 3. része a 45-58. §-okban tartalmazza (másutt közöljük!).

Ajánlhatjuk, mert az Ige ebben példát mutat, hogy a jelöltek állításakor, ill. a választás előtt a jelöltekkel szemben bizonyos követelményeket fogalmazzanak meg a testvérek. Ezt tették a tanítványok is, mielőtt Mátyás és József között – miután mindketten megfelelték a feltételeknek – sorsot vetettek. Ugyanígy határoztak meg feltételeket a hét diakónus választásakor is (ApCsel 6,1-7).

Ilyen feltételek lehetnek az 1Tim 3,1-7 és a Tit 1,5-9-ben leírtak szerint:

a) Személyes tulajdonságok: megfontolt (aki a szélsőségeket kerüli), józan (gyakorlatias, jó ítélőképességű), nem részeges (az élet földi örömeiben mértékletes), nem kötekedő (szelíd természetű), megértő („empátikus”), viszálykodást kerülő (konfliktusokat megoldani akaró), nem újonnan megtért (az egyházi életet ismerő, kellő ismerettel és hittel rendelkező), nem önkényeskedő (nem hatalomra törő, hanem szolgáló), nem indulatos (nem gerjed könnyen haragra), jóra hajlandó (helyes értékítéletű), igazságos (szeretetlen), kegyes (istenfélő), önmegtartóztató (van önuralma).

b) Környezetének a véleménye: feddhetetlen (nem korrupt, nem ad okot megbotránkozásra), vendégszerető (szeretettel foglalkozik a hozzá fordulókkal), a kívülállóknak is jó véleménye van róla.

c) A családi élete: egyfeleségű férfi (nem kezd ki játékból sem más nővel), aki a maga háza népét jól vezeti (a családjában béke és derű van, lelkileg is vezeti családját), gyermekeit engedelmisségben és teljes tisztességben neveli (gyermekai hitoktatásban részesülnek, konfirmáltak), akinek gyermekei hívők, nem vádolhatók kicsapongással (gyermekai sem botránkozató életvitelűek).

d) A szolgálattal járó elvárások: tanításra alkalmas (képes a Szentírás tanításának és a munkatársai munkájához szükséges ismeretek továbbadására), aki ragaszkodik a tanítással egyező igaz beszédhez (az evangéliumból nem vesz el semmit és nem ad hozzá semmit), képes legyen az egészséges tanítással buzdítani, képes legyen az ellensze-

güloket meggyőzni (képes legyen másokat lelkesítéssel, meggyőzéssel vezetni).

Nem ajánljuk olyanok jelölését, megválasztását

– akik az Ige tanításához hozzátesznek, elvesznek, vagy nem hitvallásaink szerint értelmezik azt,

– akik bármely nemes eszmét az Isten ügye, a misszió mellé vagy elé helyeznek,

– akik bárki ember, embercsoport (vallás-, etnikum) ellenes gyűlöletet szítanak,

– akik magukat ajánlják, bármennyire tettesztős életűek és ismeretűek (lásd gazdag ifjú), mert nem az a kipróbált, aki magát ajánlja, hanem akit az Úr ajánl.

Mindezek alapján célszerű, ha a jelölő, ill. a választó testületek igénylik, hogy a jelölteket megismerhessék. Ennek módja különböző lehet: személyes bemutatkozás, írásban történő bemutatkozás, amelyet minden választó testület (presbitérium) a választás előtt megismerhet.

Ezek ismerete szükséges ahhoz, hogy a választáskor, amikor szavaznak, Isten előtti felelősséggel adják le szavazatukat. Ha ezt nem így teszik, Isten – éppen rajtuk keresztül – ítéletükre választ tisztségviselőket.

ÖSSZEFOGLALÁS

– folytonos imádsággal, sőt böjtöléssel készülünk a választásokra,

– ismerjük meg, tartjuk és tartassuk meg a törvényes előírásokat,

– ismerjük meg és próbáljuk meg a jelölteket az Ige mérlegén.

Végül a *Presbiteri Szövetség Elnöksége* kijelenti, hogy mivel ehhez, mint önálló társadalmi szervezetnek nincs is joga, senkit sem ajánl, még kevésbé jelöl, de fenntartja magának a jogot, hogy a jelölőgyűlésen jelöltekről véleményt formáljon, és azt a hozzá fordulókkal közölje. Javasolja és buzdítja egyházunk valamennyi presbitériumát a biblikus mérce ismeretére és betartására. Javasolja, hogy a presbitériumok tartsanak a választás előtt törvényismertetést és imaalkalmakat.

SZÖVETSÉGÜNK ÉLETÉBŐL...

Április

20.: Kecskeméten az Emmaus Házban tartotta konferenciáját a Dunamelléki Egyházkerület vidék-missziói munkaközössége, amelyet dr. Judák Endre, szövetségünk elnökségi tagja vezet, és amelyen szolgált a szövetség ügyvezető elnöke.

Május

1.: a hollandiai Fundament Alapítvány elnöke, Van den Graaf úr és munkatársa Broeder úr tett látogatást a szövetség vezetőinél, dr. Szabó Dánielnél, Balla Tibornál és dr. Ritoók Pálnál, ahol főleg a kárpátaljai misszióról, illetve presbiterképzésről, de emellett a hazai presbiterképzésről is szó volt.

4.: *Tíz éves a Presbiter újság* címmel félórás interjúösszeállítást sugárzott a Petőfi Rádió. Harsányi Ildikó szerkesztő műsorában megszólalt dr. Békefy Lajos felelős szerkesztő, dr. Papp Vilmos lelképásztor, dr. Ritoók Pál ügyvezető elnök.

12.: sok helyen volt a szövetségünk által először meghirdetett *imaközösség a családokért*.

15.: a szövetség számvizsgáló bizottsága tartotta ülését Budapesten, és felülvizsgálta az elmúlt negyedév gazdasági iratait.

24.: elnökségi ülés volt Budapesten a Ráday Kollégiumban, amelyen az ügyvezető elnöki beszámolón kívül tárgyaltak a szövetség felhívásáról az egyházi választásokkal kapcsolatban, számvizsgáló bizottságának tájékoztatójáról, a szövetség külkapcsolatairól, a „lelki teleházak” kialakításáról és a presbiterképzésről. Az elnökség ezekkel az ügyekkel kapcsolatban határozatokat hozott. A választási felhívás lapunk más helyén olvasható.

25.: a Budapest Déli Egyházmegyében volt

presbiteri csendesnap, ahol Mikó László, szövetségünk missziói titkára és dr. Cseh Lajos, elnökségünk tagja is szolgált.

26.: a Délpesti Egyházmegyében két helyen is volt presbiterképző alkalom. A monori alkalom évzáró is volt, egybekötve Gulyás László monor-nagytemplomi lelképásztor ötvenéves szolgálati évfordulójának megünneplésével.

29–31. a szövetség elnöke és Balla Tibor tiszteletbeli elnök is részt vett a zsinat ülésén.

Június

1.: a zsinat Ifjúsági Irodája tartott megbeszélést az ifjúsággal foglalkozó egyházi szervezetek képviselőivel, amelyen szövetségünket Váci Gábor titkár képviselte.

16.: több helyen volt a szövetségünk által már második alkalommal meghirdetett presbiteri imanap a presbiterok vasárnapján.

27–30. között volt Budapesten a Baár Madas Gimnáziumban a 11. Nemzetközi (kárpát-medencei) Presbiteri Konferencia, amelyről lapunk más helyén beszámolunk.

Július

7.: Hajdúböszörményben a Kálvin téri gyülekezetben volt presbiteri konferencia, amelyen megemlékeztek az egyházmegye ötvenéves fennállásáról. Igével szolgált Ács Ferenc esperes, előadást tartott a presbiterképzésről az ügyvezető elnök.

Az előzőeken túlmenően örömmel értesültünk Kovács Bélának, a vértesszaljai területi szervezetünk alapos beszámoló írójától, hogy presbiteri találkozó volt a bicskei és a pátkai gyülekezetben a szomszédos gyülekezetek presbiterinek részvételével, ahol a területi szervezet vezetői szolgáltak. Körzeti csendes délutánok voltak Lovasberényben, Pátkán, Etyeken és Bodmérön.

Törvény az egyházi választásokról

(Folytatás a 7. oldalról)

(2) **Szeptember 30-ig** minden egyházmegye közgyűlését össze kell hívni, amely mint jelölő testület a törvényben foglaltak szerint jelöl minden hatáskörébe tartozó tisztségre, és egyidejűleg megalakítja az egyházmegyei választási bizottságot.

(3) **Szeptember 30-ig** minden egyházkerület közgyűlését is össze kell hívni, és azon meg kell alakítani az egyházkerületi választási bizottságot.

(4) Az egyházmegyei közgyűlés mint jelölő testület által az egyházmegyei és az egyházkerületi választási bizottsághoz felterjesztett jelöltlisták alapján a választási bizottságok **október 30-ig** kibocsátják a szavazólapokat, és felhívják a presbitériumokat, hogy **november**

30-ig a szavazást bonyolítsák le, és a szavazatokat zárt borítékban küldjék be.

(5) **December 31-ig** össze kell hívni az egyházmegyei közgyűléseket, amelyeken a választási eredményeket ki kell hirdetni. A közgyűlés az eredményt megvizsgálja, megerősíti, és a megválasztott tisztségviselőket beiktatja.

(6) A következő év **január 31-ig** össze kell hívni az egyházkerületi közgyűléseket, amelyeken a választás eredményeit ki kell hirdetni. A közgyűlés az eredményt megvizsgálja, megerősíti, és a megválasztott tisztségviselőket beiktatja.

(7) Az új Zsinat alakuló ülését a következő év **február 28-ig** kell összehívni, amelyen a Zsinat az egyházalkotmányi törvény értelmében megválasztja tisztségviselőit és kialakítja szervezetét.

A 6. Országos Presbiteri Konferencia programja Berekfürdő, 2002. szeptember 25–28.

ISTEN MAGVETÉSE
(Mt 13,1-9; Mt 13,16-23)

2002. szeptember 25. (szerda)

11.00–12.00: Érkezés, regisztráció, elhelyezkedés
12.00–12.45: Megnyitó áhítat. *Ki a magvető és mi a vetőmag?* (Mt 13,1-9; Lk 8,11; 1Thessz 2,13) *Püski Lajos* lelkipásztor, Debrecen-Nagyerdő
12.45–13.00: Megnyitó *Mikó László*, missziói titkár, Presbiteri Szövetség
13.00–16.30: Ebédszünet, pihenő
16.30–18.00: Kerekasztal-beszélgetés
16.30–17.00: *A lelkipásztor és a presbiter szolgáltató kapcsolata.* Előadó és a beszélgetést vezeti: *Püski Lajos* lelkipásztor, Debrecen-Nagyerdő
18.00–19.00: Vacsoraszünet
19.00–19.15: Közös éneklés
19.15–20.00: Evangélizáció, imaközösség. *Asztalos Zoltán* ny. lelkipásztor
20.00–21.00: Közös éneklés, film-, videoprogram

2002. szeptember 26. (csütörtök)

7.30–8.00: Imaközösség (fakultatív)
8.00–8.45: Reggeli
8.45–9.00: Reggeli áhítat „Bízzatok, én vagyok, ne féljete!” (Mk 6,50) *Mikó László* missziói titkár
9.45–11.00: *Az útszél és a madarak* (Mt 13,4 és Mt 13,18–19). Szolgáltató és a közös beszélgetést vezeti: *Horváth Géza* lelkipásztor, Nagyvarsány
11.00–11.30: Szünet
11.30–12.30: *A köves talaj* (Mt 13,5-6; Mt 13,20-21) és *a tövises föld* (Mt 13,7 és Mt 13,22) Szolgáltató és a közös beszélgetést vezeti: *Pentaller Attila* lelkipásztor, Szarvas
12.30–13.00: Biztonságtételek
13.00–16.30: Ebédszünet, fürdés, pihenő
16.30–18.00: *A lelkipásztor és a presbiter munkatársi kapcsolata a hollandiai „Freigemacht” Református Egyházban és a hazai helyzet.* Holland előadó, *Pentaller Attila* és *Horváth Géza* lelkipásztor. Vezeti: *Dr. Ritoók Pál*, ügyvezető elnök, Presbiteri Szövetség
18.00–19.00: Vacsoraszünet
19.00–19.15: Közös éneklés

19.15–20.00: Evangélizáció, imaközösség. *Asztalos Zoltán* ny. lelkipásztor
20.00–21.00: Közös éneklés, film-, videoprogram

2002. szeptember 27. (péntek)

7.30–8.00: Imaközösség (fakultatív)
8.00–8.45: Reggeli
8.45–9.00: Közös éneklés
9.15–9.45: Reggeli áhítat „Az Úr, az Úr irgalmas és kegyelmes Isten” (2Móz 34,6/b) *Mikó László* missziói titkár
9.45–11.00: *A jó termőföld* (Mt 13,23a) Szolgáltató és a közös beszélgetést vezeti: *Tariska Zoltán* lelkipásztor, Pécel
11.00–11.30: Szünet
11.30–12.30: *A gyümölcstermés* (Mt 13,23b) Szolgáltató és a közös beszélgetést vezeti: *Varga Emese* lelkipásztor, Nekézseny
12.30–13.00: Biztonságtételek
13.00–16.30: Ebédszünet, fürdés, pihenő
16.30–18.00: Kerekasztal-beszélgetés. *Választások az egyházban* (ki választ – kit választ – hogyan választ) Vezeti: *Dr. Ritoók Pál*, ügyvezető elnök.
18.00–19.00: Vacsoraszünet
19.00–19.15: Közös éneklés
19.15–20.00: Evangélizáció, imaközösség. *Asztalos Zoltán* ny. lelkipásztor
20.00–21.00: Közös éneklés, film-, videoprogram

2002. szeptember 28. (szombat)

7.30–8.00: Imaközösség
8.00–8.45: Reggeli
8.45–9.00: Közös éneklés
9.00–9.30: A konferencia összefoglalása, állásfoglalás elfogadása
9.30–10.00: Elnöki zárszó, *D. Szabó Dániel* elnök, Presbiteri Szövetség
10.30–11.45: Istentisztelet Úrvacsora osztással. *A búza és a konkoly* (Mt 13,24-30). Igét hirdet: *Sípos Kund* *Kötöny* esperes-lelkipásztor, Nyíregyháza
12.30: Ebéd, hazautazás

Érkezés vonattal Budapest felől: 8.12 és 10.34, Debrecen felől: 9.51. Hazautazás vonattal: Budapest felé 13.52, és 15.51. Debrecen felé 14.25 és 16.25. Karcagról autóbusszal kell utazni Berekfürdőre. A teljes út kb. 75 perc.

Résztvételi díj 1 napra 3300 Ft, a teljes időre 10 000 Ft.

Jelentkezési határidő 2002. szeptember 16. Jelentkezés a résztvételi díj 50 százalékának egyidejű befizetésével a Presbiteri Szövetségnél (1092 Budapest, Ráday utca 28.) Bankszámlaszám: 11705008-20416641.